

Kongresmanas Wayne L. Hays Vasario 16 minėjimo rengėjų buvo apdovanotas knyga Lithuania 700 Years ir Lietuviška lėle. Nuotraukoje iš kairės: Superior Savings banko viceprezidentas ir sekretorius John DeRichter, K. Žiedonis, I. Bublienė, kongr. W.L. Hays ir ALT Clevelando skyriaus pirmininkas inž. Alg. Pautienis.

J. Garlos nuotrauka

LAISVĖS TROŠKIMAS LIETUVOJE GYVAS IR NEPALAUŽIAMAS CLEVELANDE KALBĖJO KONGRESMANAS WAYNE L. HAYS IR ALT PIRMININKAS DR. KAZYS BOBELIS

Labai dažnai būna taip, kad rinktiniai JAV pareigūnai pakviesti atvyksta į tautybių ruošiamas iškilmes, jose pasako karštas kalbas, patraukia tautybių žmones balsuoti už juos ir išvykę patys užmiršta, apie ką kalbėjo nuoširdžiai pritarusiai iškilnių publikai. Bet taip esti ne visuomet, ir tai gyvu pavyzdžiu įtikino praėjusį sekmadienį Clevelande, vietos ALT skyriaus surengtame ir ALT skyriaus pirmininko inž. Alg. Pautienio sklandžiai pravestame Vasario 16-sios minėjime amerikietis kalbėtojas JAV kongresmanas Wayne L. Hays.

Kongresmano W. L. Hays pavardė lietuviams nedaug ką sakė iki praėjusių metų rudens, nors jis kademcija po kadencijos buvo Kongresan išrenkamas be pertraukos nuo pat 1948 metų. Nedaug sakė gal svarbiausia dėl to, jog jo Ohio valstybės kongresnime distrikte lietuvių beveik iš viso negyvena, o dirbdamas įvairiuose Kongreso komitetuose, jis daugiausia atliko tokiose srityse, kur lemia tyli ir kieta diplomacija daugiau, negu viešuma ir garsinimasis. Pagal savo ilgą kongresinį stažą, kongr. W. L. Hays yra ant-rasis iš viršaus JAV Kongreso užsienių reikalų komiteto narys ir to komiteto Valstybės Departamento organizacijos ir užsienio operacijų pakomitečio pirmininkas. Sutikdamas šiais metais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimo iškilmėse kalbėti ir čia Clevelando lietuvių auditorijai pasakęs kalbą, kongr. W. L. Hays prisistatė kaip stipri politinė asmenybė, tikras amerikietis patriotas, patyręs ir apdairus diplomatas, griežtas ir nenuolaidus kovotojas už JAV politinių tradicijų tęsimą ir stiprinimą. Tokį mes jį pažinome, kada jis pirmininkavo kongresniam Simo Kudirkos išdavimo tardy-

mui, toks jis su Clevelando lietuviams atsiveikino, išvykdamas iš pilnutėlės salės, publikai stovint ir entuziastiškai jį išlydint, įteikęs jam Lithuania 700 Years knygą ir lietuvišką lėlę.

Kongr. W. L. Hays kalba buvo nepaprastai šiltai sutikta ir daugelį kartų ilgai užtrukusiomis ovacijomis pertraukta. (Toliau duodame laisvai atpasakotas pagrindines jos mintis). Įžangoje pastebėjęs, jog jis savo atsilankymu tikrai nerankiojęs lietuvių balsų, kongr. W. L. Hays pareiškė, kad jis pažadėjęs susitikti su lietuviams jų rengiamose Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo iškilmėse vien tik dėl to, kad Simo Kudirkos atvejis jaudinęs jį kaip amerikietį, kurio krašto valdžios įstai-gos taip žiauriai pasielgė su laisvės siekiančiu Simu, kada ištisus šimtmečius JAV politikos pagrindinių principų eilėje vienas pirmųjų buvo glauditi, globoti ir saugoti tuos, kurie savo tėvynės turi palikti, gelbėdamiesi nuo politinių, religinių ir kitokių persekiojimų.

Būna atvejų, kada išbujojusi biurokratija šį principą užtemdo. Simas Kudirka buvo viena tokios biurokratijos auka. Bet toji auka nebuvo veltui. Jo vardas nešildomai pateko į JAV istoriją, pabrėžė kongr. W. L. Hays pastebėdamas, kaip jis tardymo metu apklausinėtiems pareigūnams priminęs JAV istoriją, siedamas ją su lietuviu Simu Kudirka. Jis bėgęs nuo rusiškąjo komunistinio teroro praėjusiais metais, kaip dar prieš JAV susikūrimą iš Europos atvykę kveikeriai pustušiuose plotuose įsteigę Pennsylvanijos valstybę. Panašiai atsirado katalikų Marylandas, kalinių Georgija ir kt. Simo Kudirkos atvejas nuo šiol bus įrašytas į JAV Pakrantių apsaugos karininkų akademijos programą. O JAV vyriaus-

sybė ėmėsi energingų ir griežtų priemonių, kad panašių išdavių nebepasikartotų. Jis negalys visko atskleisti, bet galys patikinti, kad jie tikrai nebepasikartos. Tai būsiąs didžiausias Simo Kudirkos nuopelnas visų tautų, visų religijų, visų rasių nuskriaustiesiems.

Iš profesijos būdamas istorijos profesorius, kongr. W. L. Hays pastebėjo pažįstas Lietuvos istoriją, o iš savo politinės praktikos puikiausiai esąs įsisąmoninęs sovietinės sistemos siekimus ir suktumus. Nesą skirtumo, kas sėdįs viršūnėje. Jų tikslai esą numatyti ilgai ateičiai ir jų siekiama visu atkaklumu. Derybos, suprantant jas laisvą pasauliui įprastine sąvoka, su rusais esančios neįmanomos. Derybose esą įprasta susitikusiems partneriams išdėstyti savas tezes, tuo pačiu nustatyti tarpą tarp jų, po to jau derėtis ir daryti abipuses nuolaidas. Rusų samprata yra visiškai kitokia; jų reikalavimai yra jau jų ir todėl

LĖTA 'OSTPOLITIK'

MASKVOS-BONNOS SANTYKIŲ ATŠALIMAS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kai Bonna pasirašė su sovietais atsisakymo nuo "prievaratos pavartojimo sutartį", jos šalininkai tikėjosi, kad už de facto padėties pripažinimą, jie išsiderės saugesnę būklę Vakarų Berlynui. Sovietai dėl to sutiko derėtis su amerikiečiais, britais ir prancūzais, tačiau aiškiai nepasakė, kokį statusą Vakarų Berlynas, jų nuomone, galėtų turėti. Jų pažiūra paskutiniuoju laiku buvo tokia, kad Vakarų Berlynas yra savitovus politinis vienetas — trečia vokiečių valstybė. Bonna tikėjosi, kad už sutarties ratifikavimą Maskva, nors iš principo nepakeisdama savo pažiūrų, garantuos Vakarų Berlyno susisiekimo laisvę su Vakarų Vokietija. Kad tą viltį pabrėžus, Bonnos vyriausybė oficialiai paskelbė, kad ji sutartį tada patieks seimui ratifikuoti, kai bus pasiektas priimtinas susitarimas Vakarų Berlyno byloje.

Praktika tačiau parodė, kad kai tik Vakarų Vokietija kaip nors bandydavo parodyti, kad Vakarų Berlynas priklauso jai, pvz. prezidento atsilankymu ar politinių partijų suvažiavimais — Rytų Vokietijos vyriausybė tuojau pradėdavo varžyti susisiekimą. Tie suvar-

neliečiami, bet derėtis esą galima tik dėl antrosios pusės reikalavimų nuolaidų. Nesuskaitomus kartų derėjėsi su rusais ir nemažiau lankėsi rusų pavergtuose ir kontroliuojamuose kraštuose, kongr. W. L. Hays vaizdžiais ir konkrečiais pavyzdžiais atskleidė pavergtųjų kraštų gyvenimo pažiūrimą.

Bet laisvės troškimas niekada nesą nugalėtas, jeigu išlieka gyva viltis. Lietuva, išbuvusi 125 metus caristinėje priespaudoje, atsikūrė laisvam gyvenimui. Dabartinė priespauda tiek netruksianti, ir Lietuva, laisvę atgavusi, būsianti jos teisėtos vyriausybės atstovaujama Jungtinėje Tautose. Simas Kudirka savo žygiu įrodė, kad laisvės siekimas ir troškimas pavergtose Lietuvoje esąs gyvas ir nepalaužiamas. Todėl laisvą pasaulį gyvenančių lietuvių pareiga esanti visomis priemonėmis stip-

(Nukelta į 2 psl.)

žymai pasibaigdavo kaip tos demonstracijos — vyriausybės atstovų apsilankymai ar politinių partijų suvažiavimai, pasibaigdavo. Tuo tarpu trys Vakarų ambasadoriai su savo sovietiniu kolega dėl Berlyno atieties tik tiek sutarė, kad susitarė dėl... derybų pabaišos komunikatos formos. Tas komunikatas susidėsiąs iš dvejų dalių. Pirmoje dalyje bus konstatuotas Vakarų Berlyno statusas taip, kad kiekviena pusė galės jį aiškinti kaip savo laimėjimą. Antroje komunikato dalyje būtų aptarta praktiškai svarbiausia dalis, pagal vokiečius "drei Z" (Zugang, Zuordnung, Zutritt) atseit, susisiekimas ir santykiai tarp Vakarų Berlyno ir Vakarų Vokietijos. Iš esmės dėl abiejų dalių kol kas dar nėra jokio sutarimo.

Tiesa, Rytų Vokietijos vyriausybė pareiškė, kad ji gal ir sutiksianti į Vakarų Berlyną praleisti užplombotus vagonus, tačiau vėliau paaiškina, kad tą bliombą — antspaudą turės uždėti ne Vakarų Berlyno ar Vakarų Vokietijos valdininkai, bet jos — Rytų Vokietijos, kas reikštų, kad jie galės ir kontroliuoti kas vežama.

Iš viso, paskutiniuoju laiku vokiečiai susidarė įspūdį, kad Maskva su 'atsisakymo nuo prievaratos pavartojimo' sutarties ratifikavimu nesiskubina. Ir visai aišku kodėl. Visų pirma, vokiečiai ir norėdami negali pavar-toti "prievaratos", nes jos pakankamai neturi ir tokiu būdu sutarties pasirašymas tik konstantavo esamą būklę. Kai padėtis pasikeičia, moko praktika, su ja nesiderančių sutarčių nesilaikoma. Praktika taip pat parodė, kad ūkiški santykiai gali būti sėkmingai puoselėjami be politinių sutarčių, juo labiau, kad vokiečių sunkiajai pramonei reikalingos

naujos rinkos. Be to, Vakarų Berlynas yra lyg Vakarų Vokietijos įkaitas sovietų apsupime ir to įkaito jie nenori atsisakyti. (Panaši yra ir amerikiečių pozicija — be jų Vakarų Vokietija negalėtų apginti Vakarų Berlyno, ergo, vokiečiai turi, vaizdžiai tarant, ir toliau laikytis Washingtono skverno).

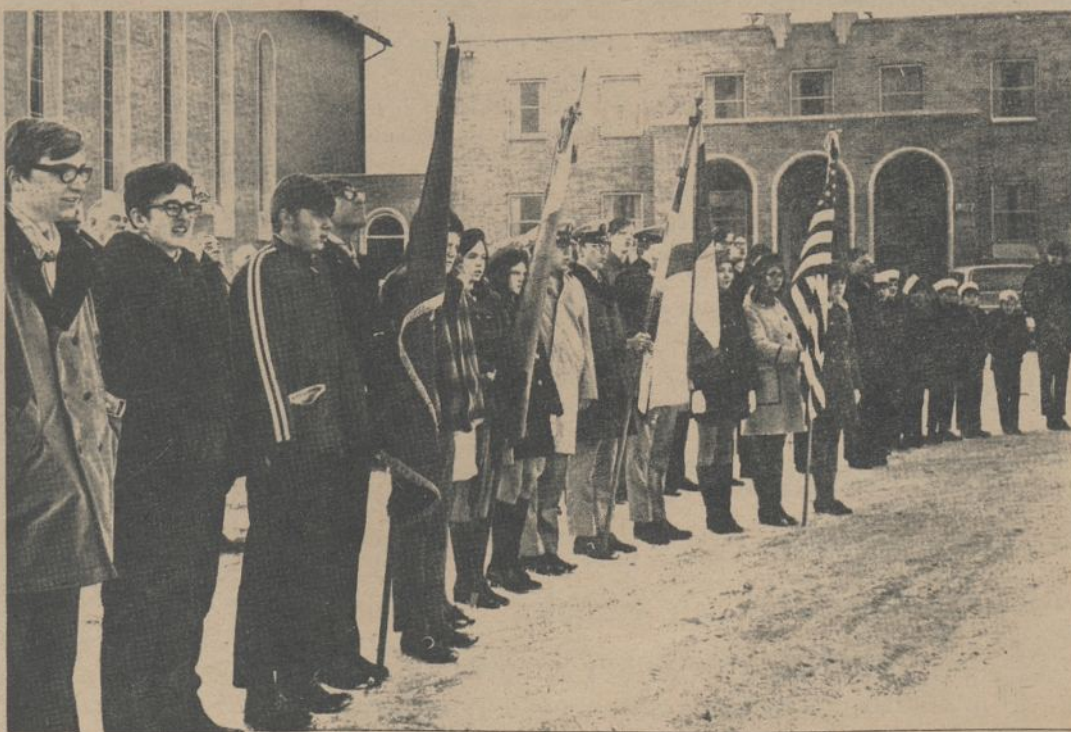
Pagaliau pati svarbiausia sovietų lūkuriavimo priežastis yra jų pačių neaiški politinė konsteliacija. Brežnevas, ir ypač Kosyginas, yra už geresnius santykius su vokiečiais. Jaunesni politbiūro nariai Šelepinas, Poljanskis ir Voronovas dar nėra galutinai susidarė savo nuomonės, o 'konservatyvai' Pelsė ir Šešter yra aiškiai prieš. Po kompartijos kongreso kovo mėnesio paaiškės nauja politbiūro sudėtis ir tuo pačiu kurios sudėties laimėjo. Mat, didelė dalis partijos vadovų yra pažiūros, kad per didelis 'broliaivimas' bei santykiavimas su bet kokia laisva bendruomenė yra mirtinas pavojus sovietinei sistemai. Už tai jei jos priešų nėra, reikėtų juos sugalvoti.

Tokių būdu vienintelė praktiška nauda iš visos Brandto Ostapolitik Lenkijos vyriausybės sutikimas išleisti vokiečių kilmės asmenis. Jų darbar kasdien atvyksta tarp 40 ir 80 asmenų. Kilmės įrodymui suaugusieji turi kalbėti vokiškai. Tik lenkiškai kalbantieji, turi įrodyti, kad jų tėvai kalbėjo vokiškai. Taip pat vokiečiais skaitomi tie, kurie Vakarų Vokietijoje turi tėvus, vaikus ar senelius, tetų, dėdžių ir sūnėnų neužtenka. Apie repatriacijos teisę Lenkijos vyriausybė visai neskelbia, ją turintieji turi patys sužinoti. Reikalingų dokumentų įsigijimui jie turi išleisti apie 1,000 dolerių šeimai, kuriuos vokiečių vyriausybė tuojau grąžina atvykus į V. Vokietiją.

SUSIRENKA POSĖDŽIUI ŽMOGAUS TEISIŲ KOMISIJA

Genevoje nuo vasario 22 iki kovo 26 įvyksta JT Žmogaus Teisių Komisijos 27-

toji sesija, kurioje bus svarstomas svarbus klausimas ir visi su juo susiję teisiški principai, kurių turėtų prisilaikyti visos pasaulio valstybės, kas liečia teisę kiekvienam žmogui be jokių suvaržymų bei represijų išvykti iš bet kurio krašto, įskaitant ir savąjį, bei sugrįžti į jį. Nežiūrint to, kad ši teisė yra užtikrinta pagal JT Žmogaus Teisių Universalinės deklaracijos 13-tąjį straipsnį, JT Žmogaus Teisių Komisija kasmet įtraukia į savo darbotvarkę per eilę metų, bet iki šiolei jos dar nepajėgė ratifikuoti, ir vien tik dėl Sovietų Sąjungos bloko priešinosi. Šioje sesijoje šis klausimas bus svarstomas pirmenybės teise. Filipinų juristas Jose D. Ingles yra paruošęs specialią studiją, ir ji yra įtraukta į šios sesijos diskusijas. Turimomis žiniomis, ši sesija tuo klausimu bus labai karšta, ypač dėlto, kad bus siekiama ratifikacijos.

Vasario 16 minėjimas Clevelande praeitą sekmadienį buvo pradėtas pamaldomis abiejose liet. parapijose, kur ta proga patriotinio turinio pamokslus pasakė klebonai kun. B. Ivanauskas ir kun. J. Angelaitis. Iš ryto prie Nauj. parapijos salės buvo iškeltos JAV ir Lietuvos vėliavos, gausiai dalyvaujant lietuvių jaunimo organizacijoms.

J. Garlos nuotrauka

pro žiūrą

M. SARGENIS

Nežmoniški teismo sprendimai

Komunistų propagandistai dažnai mėgsta kalbėti apie humanizmą. Jie save vaizduoja didžiausiais humanistais, o visus priešus — žiauriais. Tačiau gyvenimo faktai atvirkščiai rodo, kad komunistinė valdymo sistema yra pati žiauri. Štai neseniai buvo Leningrade nuteisti žydai, du iš jų mirties bausme. Dabar vėl, sausio 14 d. Vilniuje bolševikinis teismas nuteisė Vytautą Simokaitį mirties bausme už bandymą keičiavinį lėktuvą priversti skristi į Stockholmą. Jo nėsčią žmoną nubaudė trejus metus priverčiamųjų darbų stovyklos. Kur pasaulyje rasti tokią valstybę, kuri žmogų už bandymą pabėgti į laisvę baustų mirties bausme? Kokie "humanistai" teisia nėsčias moteris ir jas baudžia priverčiamaisiais darbais? Tai didžiausia barbarybė, kokia tik gali būti dabartiniame pasaulyje...

Kai šešis baskus nuteisė mirties bausme, koks kilo triukšmas laisvojoje spaudoje! Vokiečių radijas ir televizija bugnijo kasdien apie tai. Į reikalą įsikišo vyriausybės ir net Popiežius! O kaip spauda ir vadovaujantieji pasaulio politikai reagavo į lietuvių Simokaičio nubaudimą? Neteko vokiečių spaudoje skaityti nė vienos žinutės apie tai. Nors Vokietijos Krašto Valdyba kreipėsi į prez. Heinemanną, išties eilę vadovaujančių vokiečių politikų, tačiau neteko girdėti, kad jie būtų už lietuvių viešai prabilę. Dr. P. Karvelis apsilankė Strassburge ir darė žygių europiniame parlamente. Ten daugiausia pritarimo susilaukė iš turkų prof. M. Yaluon, kuris teisiškai įrodė, jog negali būti laikoma nusikaltimu bėgimas į laisvę iš komunistiškai valdomų kraštų. Parlamento pirm. Reverdin pravedė nutarimą, kad parlamentas prašytų Kosyginą panaikinti V. Simokaičiui mirties bausmę.

Vytauto Simokaičio ir jo žmonos Gražinos tragedija yra jau nebe pirmoji bolševikinio nežmoniškumo istorijoje. Lietuvių kaulais yra nusėtas Sibiras ir lietuvių ašaromis yra aplaistyta Lietuvos žemė. Dėl šių bolševikinių žiaurumų mes viešai piktinamės ir stebimės, kaip apakęs laisvasis pasaulis nemato nekaltų žmonių kančių ir mirties ir negina skriaudžiamos tautos.

Už gerą propagandą gavo šiltą butą

Bronius Lukavičius, gyvenęs Australijoje, su šeima grįžo į Lietuvą. Ir tai nieko nuostabaus! Iš gausybės pabėgusių lietuvių vienas kitas grįžta į Lietuvą visokiais sumetimais: senukai susigalvoja verčiau mirti Lietuvoje, kiti tikisi savo vaikus apsaugoti nuo nutautimo... Yra nemaža senų lietuvių emigrantų komunistų, kurie iš įsitikinimo grįžta pas savuosius... Tai jų reikalas. Tačiau koku būdu skaityti kai kurių grįžusiųjų pareiškimus. Štai ir B. Lukavičius papylė "Gimtajame krašte" kibirų pamazgų apie lietuvių. Pirmiausia jis pats save suniekina, kad jis buvo bails ir klausė kažkokių "veikėjų" ir amerikiečių bauginimų ir nedrįso 1945 m. grįžti į Lietuvą. Iš tikrųjų gi niekas nieko nebaugino, kiekvienas lietuvis elgėsi pagal savo įsitikinimus.

Labai nesąžiningai aprašomos DP stovyklos, tarytum jose tebuvo vagys ir sukčiai. Tai yra piktas bolševikinis pasityčiojimas iš lietuvių tragedijos. Niekina B. Lukavičius ir Australijos lietuvių, pašiepdamas, kad vieni mokė Lietuvą mylėti "tautiškai", kiti "kriščiioniškai". Žinoma, Lukavičiui būtų maloniau, jei būtų mokę mylėti Lietuvą sovietškai... Neverta tų visų Lukavičiaus nesąmonių sužymėti, kurias jis paskelbė "G. k." Ar jis pats tai parašė, ar tik pasirašė bolševikinių propagandistų parašytą pamfletą, sunku tai nustatyti. Iš pamfletu stiliaus atrodo, kad jis parašytas ne pagal P. Lukavičiaus išsilavinimą, bet pagal nustatytą bolševikinės propagandos kurįliu. Už šitą gerą propagandą B. Lukavičius, žemaičių žemes vaikas, gavo Vilniuje puikų ir šiltą butą. Mūsų gi tiksliais žiniomis, daugelis senų Vilniaus tarnautojų negaurą butų po 20 "gero bolševikinio gyvenimo" metų...

Parlamentarizmo paniekinimas

Parlamentas yra demokratiškai išrinkta tautos atstovybė, kuri turi įstatymų leidžiamąją galią. Demokratiniuose kraštuose parlamentus išrenka pilnateisiai piliečiai pagal savo politinius įsitikinimus, pagal sąžinę. Tačiau visai kitaip yra komunistiniuose kraštuose, kur parlamentas yra išrenkamas pagal komunistų partijos viršūnių diktatą. Tuose kraštuose nei rinkikai, nei parlamento nariai nėra laisvi. Juose nėra laisvosios opozicijos. Tuos parlamentus tvarko iš viršaus komunistų partijos centrinis komitetas. Gerai dar prisimename, kaip bolševikų okupuotoje Lietuvoje 1940 m. vyko sovietiniai rinkimai. Išstatyta buvo tik viena partija, Norėjo ar nenorėjo, kiekvienas privalėjo balsuoti. Balsavimo procedūra buvo taip komunistų suorganizuota, kad kiekvienas rinkikas buvo sekamas armijos šnipų. Taigi, labai sunku buvo įvesti tuščias korteles, nors pirmąkart man pasisekė įkišti į balsavimo voką laikraščio "Melchiorą Putele". Su šnipų ir policijos pagalba yra renkami ne tik Sovietų Rusijos,

DVI PRIEŽASTYS PASKATINUSIOS ŽYGI Į LAOSĄ

"16' gerų argumentų buvo prieš ir tik du už tai. Bet kai juos visus išanalizuoji, paskutiniai du nusveria ankstyvesnius 16, kurie daugiausia išplaukia iš vidaus politikos sumetimų" — taip anot kolumnisto Joseph Alsop prezidentas Nixonas aiškino savo pritarimą paskutiniam Pietų Vietnamo kariuomenės su JAV karo aviacijos parama žygi į Laosą.

Priežastys, paskatinusios prezidentą pasiimti naują riziką buvusios sekančios. Jei užsimojimas perkirsti Ho Čimino kelių reizinį pasiseks, Hanojus bus priverstas pasukti sau gerokai galvą, ką toliau daryti. Mat, jei susisiektas tais keliais bus nutrauktas iki gegužės mėnesio, jis praktiškai negalės būti atstatytas iki gruodžio mėn., nes gegužės mėn. prasideda liūčių sezonas per kurį neįmanoma naudoti sunkvežimius. O tai reiškia, kad maždaug 130,000 Hanojaus karių, kurie operuoja Cambodijoje ir pietiniame Vietname bus palikti beveik metus be tiekimo.

Antroji priežastis buvo pakelti Pietų Vietnamo prestižą ir ūpą. Pietų Vietnamo gyventojai turi suprasti, kad apsigynimui nuo komunistų užmačių, reikia tik pasiryžimo, viską kitą jie jau turi.

Iš tikro šiandien Saigono gatvėse yra saugiau negu Washingtono, New Yorko ar Chicagos gatvėse. Tiesa, yra dar šioji tokia galimybė, kad Saigone vaikščiodamas gali žūti nuo komunistinio teroristo rankos, tačiau toji galimybė yra mažesnė negu mirtis eismo nelaimėje.

Tai veda prie minties, kad Vietnamo karas buvo jau laimėtas per 1968 metų komunistų "Tet" (budistų Naujų Metų) ofensyvą. Tačiau pasirodė, kad komunistai turimomis jėgomis negali sudaryti rimtos grėsmės amerikiečių kariuomenei. Tik nuotaikos pačioje Amerikoje nebeleido išnaudoti savo naudai susidariusios karinės padėties.

Nuotaikos čia Vietnamo reikalui panašios kaip ir po paskutinio skridimo į mėnulį. Girdi, JAV erdvės programa iki šiol kainavo per 30 milijonų dolerių. Ir kokie rezultatai — nepilni du šimtai svarų akmenų, kurie niekuo nesiskyrė nuo žemės akmenų! Bet, žinoma, negalima visos erdvės programos vertinti tais akme-

nimis iš mėnulio, čia turimo reikalo su tam tikrais laimėjimais technikos, politikos, prestižo ir karinėje srityje, kuriuos neįmanoma įkainuoti doleriais. Todėl ir sutinkant, kad už ginklavimui ir prestižui skirtas lėšas galima būtų naudingiau išleisti — kas jau žinoma porą tūkstančių metų — esamosiose sąlygose — žmonijai susiskaldžius į 100 su viršum valstybių, tai padaryti daug sunkiau negu pasakyti.

Šimtas bilijonų dolerių išleisti Vietnamo karo reikalams skamba labai žiauriai, tačiau dabar staiga viską pametus iš ten pabėgti, būtų taip nat beprasmiška kaip nustoti domėtis mėnuliu. Skaičiuojama, kad dabar vienas nusikridimas mėnulin kaštuoja tik pora šimtų milijonų dolerių ir surenkamas su tokiu skridimu natyrimas jau apsimo-

ka. Kiekvienu atveju mokslininkai, kurie iki šiol į erdvių programą žiūrėjo kaip nereikalinga lėšų eikvojima, dabar jau aiškina, kad dabar sustabdyti skridimus į mėnulį (ir kitas planetas) būtų nebetikslinga.

Lygiai taip pat Vietnamo. Gal nevertėto taip labai ten užsiangažuoti, tačiau syki pradėjus, neįmanoma pasitraukti "nepametus veido", ypač dabar kai nauji žygiai pigiau kaštuoja ir žmonėmis ir medžiaga.

Dėl viso to kreditas, kaip šiame krašte sakoma, priklauso prezidentui, kad jis atmetė kitus 16 argumentų. Vėl grįžus prie Alsopo, tenka dar kartą jį pacituoti:

"Neapsakomą kiekį kraujo ir turto buvo iš tiesų iš-eikvota tik todėl, kad daug anksčiau nebuvo surasta drąsos padaryti tai, ką dabar padarė prezidentas Nixonas". (vm)

Laisvės troškimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

rinti pavergtųjų pastangas. Priemonių tam esą labai daug. Ju svarbiausios esančios politinis išeivių aktyvumas. Kaip šiandien čia susirinkę, taip visur ir visuomet reikalaukite savo tėvynei Lietuvai nepriklausomybės, skatino kongr. W. L. Hays. Saugokite, ir iš kartos į kartą perduokite savo kalbą, tautines tradicijas ir apskritai kultūrinės vertybės, nes jomis ne tik stipriname šio krašto kultūros lobyną, bet jį padedami priartinsite savo Lietuvos laisvės rytmę.

Salėje buvo daug jaunimo. Jie, galima sakyti, ir visą tvarką palaikė, įskaitant ir aukų ALT vykdomai laisvinimo akcijai parenti rinkimą. Scenoje muz. Alf. Mikulskio vadovaujamas li-tuanistinių mokyklų meno ansamblis Aukuras sugiedojo Lietuvos himną, įsijungus visai publikai, ir pakankiavo maldą Marija Marija. Gausus ir aktyvus jaunimo dalyvavimas atkreipė kongr. W. L. Hays dėmesį. Pasigrožėjęs tautinių rūbų margaspalviais raštais, šiltu žodžiu jis skatino jaunimą siekti mokslo ir visokeriopos pažangos. Stebėdamas JAV pažangą, kurios jis ir visi amerikiečiai siekia ir pasiekia, jis tačiau griežtai pasmerkė tuos, kurie neva pažangos siekdami degina pastatus ir naikina mokslinius įrengi-

mus. Tokiais veiksmais pažanga nepasiekiamą, pabrėžė kalbėtojas.

Grįždamas ir vėl sustodamas prie Simo Kudirkos, kongr. W. L. Hays paaiškino, kad Simo Kudirkos išdavimo ištirimas buvo tiesioginis žvejybos ir transporto pakomitečio uždavinys. Kada tačiau praėjo kelios dienos ir tasai pakomitetis nesiėmė jokios akcijos reikalui ištirti, o buvo daugiau linkęs visa palikti nepastebėjus, jis nebegalėjęs

rimti ir suradęs pretekstą tyrimui pravesti jo vadovaujamo pakomitečio vardu, kadangi incidentan buvęs įveltas ir Valstybės Departamentas. Tuo pagrindu jam pavykę įvykį ištirti, praktikuojamą biurokratizmą sukrėsti ir tuo pačiu prisidėti prie Simo žygio įprasminimo.

Koks dabartinis Simo likimas? Tikrų žinių neturime, o viešai rusų skelbiamos žinios apie jo aprūpinimą nauju butu Klaipėdoje ir jo buvusių viršininkų nubaudimą, anot kongr. W. L. Hays pripažįstant sovietinę praktiką, reikėtų priimti labai atsargiai, kaip vieną iš daugelio ir dažnų sovietinės propagandos išmislų.

Didelė padėka priklauso ALT Clevelando skyriaus pirmininkui inž. Alg. Pautieniu už kongr. W. L. Hays suvedimą su lietuviiais, iš kurių Simo Kudirkos išdavimo tardymo metu sulaukęs per tris tūkstančius laiškų ir to fakto, kaip jis privačiai kalbėdamas pasisakė, niekuomet neužmiršęs. O mes savo ruožtu liksimė dėkingi jam.

Ne mažesnė clevelandiškų padėka priklauso Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui dr. K. Bobeliui, atvykusiam į Clevelandą ir čia Vasario 16-sios minėjime pasakiusiam kalbą, kuri minėjimo dalyvių buvo iš-klausyta su dideliu dėmesiu, nepaprastu šiltumu, išsiliejusiu ne kartą ją pertraukusiomis pritarimo ovacijomis, ir kurią dėl jos aktualumo duodame ištisai ki-toje šio laikraščio vietoje. (alms)

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŠ, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAMS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

NESUSIPRATIMAS AR TENDENCIJA

Neseniai už lietuvių visuomenės ribų, bet smarkiai liečiant lietuvių visuomenės interesus, pasirodė anglų kalba dr. Rimvydo Šilbajorio straipsnių rinkinys "Perfection of Exile". Knygą išleido imigranto rašytojo vedamas žurnalas Books Abroad. Knygą parašė lietuvis. Todėl, išvirsiniai, kiekvienas lietuvių turėtų būti tuo faktu patenkinti ir dėl knygos pasirodymo pasidžiaugti.

Kad tą darbą a priori respektavo lietuvių veiksniai matyti iš mažo, bet reikšmingo fakto. Lietuvių Fondas rėmė knygos leidimą trimis tūkstančiais (3000) dolerių subsidija. Tai buvo suma, kurios dar nesulaukė nei viena lietuviška knyga. Tai rodė, kad laukiama iš šilbajorio darbo didelio ir našaus efekto.

Tačiau, kada knyga pasirodė, beveik kiekvienas sako, kad čia iš didelio debesio mažas lietus.

Dėl ko taip? Dėl ko nesidžiaugti darbu ir nedėkoti jo autoriui? Dėl to, kaip sako daugelis, kad knyga yra labai tendencinga ir atspindi piktybines ir lokalines lietuviškojo literatūrinio pasaulio diferencijacijas. Nedaug reikia ieškoti, vos pavartome knygos turinį. Tai, taip vadinamųjų metmeninkų liaupsės, į krūvą, ir dėl šventos ramybės, priimtus su metmeninkais sugyvenančius, arba katalikams skambesniuosius porą vardų.

Knygos turiniui parinktų autorių sąrašas, absoliučiai praeinant pro paskirties temą, yra daugelis visai nieko bendro neturinčių su tremties (Exile) vardu. Kaip tik ten įtraukti vardai, kurių respektui Lietuvių Fondas, kaip bendrinė lietuvių organizacija, neprivalėtų rodyti savo palinkimų. Ten įvertinti vardai, gali būti labai patrauklūs ar asmeniškoms bičiulystės surišti su kny-

gos autoriumi, bet skirta knygai pašalpa, šelpėjus stato profanų arba naišvilių padėtin, vos bendrąją knygos tendenciją statome visą — lietuviškų interesų plotmėje.

Čia visiškai nesmerkami rašytojai, kuriuos pavadinome "metmeninkais". Anaip tol, tai yra, tam tikra prasme kūrybingas literatūros elementas. Bet išskirtinas pasitenkinimas daugiau jų, visą knygą paverčia vienašone, deklaruojančia beveik tik vienai srovei atstovauti lietuvių literatūrai. Tai viskas pateisinama jeigu leidinys leidžiamas srovinio veiksmo. Čia gi viskas turėjo būti išlaikyta tam tikrame balanse, respektive visai mūsų užsienio literatūrai. Jeigu to nėra knygos organizavime, palikime tada tokios knygos leidybą sroviniame veiksmui.

Pats struktūrinis knygos vaizdas, taip pat liko sujauskas, kaip logikos. Įtraukti vardai, kurie visiškai nebūdingi pasiimtami temai. Bet jie įtraukti dėl to, kad jie atstovauja tam tikras tendencijas, artimas knygos autoriui. Knygos išsiplėtimas, aišku, pakenktų jos struktūrai ir dėstymo glaustumui. Bet sveikas protas, kuris objektyvus esančiai padėčiai, natūraliai sako, kad vieton daugelio minimųjų, turėjo rasti būdingesni tremties literatūrai vardai, kurie čia neminimi.

Ir niekas dėl to negalėtų išsitariti, nes autorius turi teisę netgi iš musės daryti dramblį, jeigu...

Jeigu į visą tą "biznį" nebūtų įsivėlęs Lietuvių Fondas su pinigais, kuriuos sudėjo tūkstančiais indėlininkų, reikalaujančių iš pelno dalinimo logikos, objektyvumo, absoliutaus nesroviškumo ir tautos bendriniam lietuvių visuomenės reikalam.

(ar)

ALT Clevelando skyriaus valdyba su kongresmanu Wayne L. Hays ir ALT pirmininku dr. Kaziu Bobeliu Vasario 16 proga Clevelande. Sėdi iš kairės: I. Bublėnė, dr. K. Bobelis, kongr. W. L. Hays, ALT Clevelando skyr. pirm. inž. A. Pautienis ir K. Žiedonis, stovi: A. Rutkauskas, A. Jonaitis ir V. Palūšas, Trūksta P. Razgaičio.

MŪSŲ VISŲ ŠVENTA PAREIGA YRA LIETUVOS LAISVĖS KOVAI NEKENKTI

KVIEČIA LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ IR KITAS ORGANIZACIJAS ĮSIJUNGTI Į AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko dr. Kazio Bobelio kalba, pasakyta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime Clevelande, vasario 14 d.

Trisdešimt metų emigracinio gyvenimo sąlygos ir įtaka smarkiai paveikė mūsų ne tik kaip individų galvoseną, bet taip pat visos lietuviškos visuomenės organizacinę, politinę, psichologinę ir, net galima pasakyti, ideologinę struktūrą.

Jeigu per pirmuosius emigracinio gyvenimo metus lietuviškoje visuomenėje nebuvo jokių didesnių — esminių skirtumų mūsų politinės veiklos nustatyme ir jokių kompromisų bei koegzistencijos tiltų nebuvo ieškoma su okupantu, tai dabar tas rezistencinis įsipareigojimas bandomas juodinti. Anuo laiku, pabėgėlių kontaktas su komunizmu buvo per artimas! Komunistų nužudyti Rainių, Červenės, Praveniškių kankiniai dar nebuvo spėję pilnai sustingti. Jų kraujas nebuvo dar sušalęs. Žmonės dar nebuvo spėję užmiršti komunistų vežamų užkaltauose vagonuose nekaltų kūdikių, vaikų ir moterų šauksmo ir verksmo, mūsų išgyvenimai ir tragedija buvo per artimi, kad galėtume ignoruoti. Bet laikui bėgant išgyventi skausmai palieka praeityje, ir nenorima jų prisiminti. Komunis-

tinį terorą mačiusių karta pavargsta, pasensta, dalis jų išmiršta ir atsiranda — iškyla nauja generacija. Generacija, kuri yra nemačiusi, nepažinusi komunizmo, bet išaugusi šių laikų Amerikos liberalinėse sąlygose. Generacija kuri nebus tokia atspari komunizmo tikslams ir jų toli siekiantiems planams.

Komunistų propagandistai, kaip tik ir puikiai išnaudoja šį momentą. Jie skleidžia, skelbia iš paviršiaus atrodančias nekaltas, uždegančias liberalines, socialines ir kitokias lygybes — laisvės, savistovumo, nepriklausomumo idėjas, o rezultate jų pagrindinis tikslas yra įgyvendinti komunistinę sistemą, kuri nėra ne kiek pasikeitusi nuo 1917 metų revoliucijos. Mes turime visada atsiminti, kad komunistai yra "Masters of Mob Manipulation" — meisteriai masių manipuliacijos.

Komunistų masių manipuliatojams pavyko gan stipriai infiltruoti liberalines Amerikos mokyklas ir per jas skleisti pseudo — liberalines anti-religines idėjas. Jaunimas natūraliai yra neramus, visa laiką ieškąs ką nors naujo, negirdėto, pilnas naujų idėjų, idealistinis, todėl jis ir yra lengviau priimančias ir suvirkštinamas tų, kurie jaunimui apsimetusiai pataikauja, prižada utopinių, laisvių ir lygybių. Akcentavimas nepaprastos akademinės, socialinės, religinės ir net seksualinės laisvės impozantiškai veikia į didelę dalį jaunosios generacijos, ir jiems palieka stiprią įtaką.

Šios dienos liberalai, pažiūrėjus į juos iš paviršiaus, atrodo, yra savotiški idealistai — tikru mo jie pseudoidealistai. Jie reikalauja laisvės visoms idėjoms, laisvės visiems skelbti savo nuomonę, daryti kas ką nori, nepripažinti įstatymų, religinių, moralinių ar socialinių dogmų, kurios jiems nepriimtinos ir t.t. Bet tuoj pat skelbia niekinimą tų, kurie kitaip galvoja, ir tuo pačiu patys save ir savo pagrindimus liberalizmo dėsniais paneigia. Kalba apie policijos brutualumą ir jėgą, bet patys tai naudoja.

Šių dienų liberalai turi klaidingą laisvės sąvokos supratimą — aiškindami, kad viskas galima daryti,

rodyti, mokyti ir jei net reikia, kelti revoliuciją, anarchiją. Bet jie nesutinka, kad pirdami tokios laisvės sąvokos supratimą, jie užgautina, paniekina tuos, kurie laisvės sąvoką kitaip suprantą, kitaip ją mato. Jie paneigia laisvo apsisprendimo, demokratinį principą.

Tai, šių laikų liberalai skelbia laisvę visiems, bet tuoj pat čia, save paneigia, nes jei kas nors su jų skelbiama idėja — laisve — nesutinka tai jie stengiasi ją tuoj pat eliminuoti iš visuomenės, iš politinės arenos, ir čia jau prasideda teroras ir diktatūra, laužimas pagrindinių žmogaus teisių ir pagarbos principų, ir panaudojimas diktatūrinio principo — kitaip sakant — jei ne su mumis, tai prieš mus. Kompromiso nenori ieškoti. Jie stato ultimatumą, kad dialogas gali vykti tik jų sąlygose. Ką matome ir mums peršamajame bendradarbiavime.

Ir todėl tikrieji Amerikos liberalai turėtų žinoti, suprasti, kad tai yra todėl, kad jų pačių tarpe yra daug grynų, gerai paruoštų komunistų, kurie yra prisiėmę svetimą skraite, kad galėtų geriau atlikti griaujamąjį darbą ir išnaudoti juos savo tikslams. Ir taip jie išniekina tikrąją gražiąją liberalizmą idėją. Amerikos liberalizmo atstovai turėtų pamatyti, kad tai kas galima laisvoje demokratijoje Amerikos santvarkoje negalima komunistinės diktatūros sistemoje, kur viskas yra paremta policija, kalėjimais, ir koncentracijos stovyklomis ir paskutinių metų beprotnamų ligoninėmis. Jie labai dažnai pilnu balsu rėkia apie nacių žiaurumus, bet niekada neužsimena apie komunizmo žiaurumą ir jų varomą tautų genocidą.

Liberalai, arba įvairių laisvės ir taikos propaguotojai, kelia triukšmą apie laisvą apsisprendimą naujų valstybių, pvz. Afrikos, arba apie pakeitimą politinių santvarkų vakaruose esančių valstybių, pvz. Ispanija, Portugaliją arba kai kurių Pietų Amerikos valstybių. Daug protestų yra pareikšta dėl Amerikos pagalbos Vietnamui, kuris bando apsiginti, išsigelbėti nuo komunizmo, bet jie niekad nepamini, net bijo kad jiems būtų priminta apie komunistinio despoto pavergtas

valstybes, pvz. Lietuva, Latvija ir Estija, kurios irgi norėtų būti laisvos ir jų žmonės, pagal liberalizmo idėją turėtų laisvą apsisprendimo teisę savo gyvenimui.

Bet to nėra. Gal jie galėtų atsakyti KODĖL? Kodėl jie reikalauja laisvės visiems, o paneigia ta laisvę kitiems?.. O tai yra todėl, kad komunistiniai propagandistai yra įtikinė šių dienų liberalus, kad tai neaktualu, kad žmonės patys ten yra apsisprendę už komunistinę gyvenimo formą, kad ten buvę laisvi rinkimai, bet mes visi žinome ką reiškia komunistų žodis "laisvi" — tai yra sinonimas — VERGIJOS.

Todėl savaime aišku, kad šios liberalinės įtakos atsiliepia ir į mūsų lietuvišką gyvenimą. Dalis, komunistinės nepažįstančios idealistinės jaunėsiosios generacijos, ir kai kurie mūsų suminkštę vyresnieji, ar niekur nepritaę politiniai karjeristai yra pasidavę šių naujų idėjų skleidimui lietuviškoje plotmėje. Ir todėl, viena, aiškia bekompromisinę kryptimi riedėjusi Lietuvos laisvinimo kova staiga atsidūrė savo veiklos kryžkelėje. Kryžkelėje, kurią sukūrė laiko įtakoje įvykęs generacijų pasikeitimas, mūsų gyvenamos aplinkos įtakos sąlygos ir svarbiausia pačių komunistinės imperialistinės diktatūros strategų mesta koegzistencijos politika, paremta nekaltumo spalva apdengtu bendradarbiavimu ir tėvų šalies meilės sentimentais. Tai yra ypatingai propoguojama komunistų nepažįstančių, nemačiusių ar nenorinčių pažinti šių dienų liberalų.

Mūsų vadinamieji valstybininkai, kai kurių kitų vadinami bendradarbiautojai geriausiai telpa po NAIVIŲ SAJUNGININKŲ titulu. Jie nekaltbės mums apie Vietnamo karo baisumus, apie Clevelando ar Chicago riaušes, nes tas mūsų vidiniame lietuviškame gyvenime yra neaktualu. Bet jie bando mus įtikinti tėvynės meilės pasilgimo ir tautinių sentimentų tirada. Iš Lietuvos atsiųsti specialistai, bando mums aiškinti, o naivūs sąjungininkai jau yra įtikinti, kad tik okupuotos Lietuvos lietuviai myli Lietuvą. Tik jie yra nepaprastai inteligentiniai ir profesinių gabumų ir tik jie žino, kaip kovoti dėl Lietuvos laisvės. Tik okupuotos Lietuvos menininkai yra ant tiek geri, kad tik juos klausant galima ašarą išspausti, o mes visi čia laisvajame pasaulyje esantieji lietuviai esame niekam tikę, ir palikę Lietuvą tik dėl trupinio aukso ir gaudaus valgio šaukšto. Jie bando mus sukiršinti su okupuotos Lietuvoje gyvenančiais lietuviais, bandydami mums visiems įrodyti, o kartu ir jiems, kad mes viens kito nesuprantame ir nenorime suprasti. Norėdami, kad mes juos vadintume komunistais ir žiūrėtume į juos su panieka ir tuo atneštume okupuotos Lietuvos lietuviams nusivylimą — savo laisvame pasaulyje gyvenančiai broliams. Jie nori mus suskaldyti — kad lietuvius kovotų su lietuviais.

Okupanto atsiųsti mūsų vienybės grovėjai nustato Lietuvos meilės ir patriotiškumo mąstus ir bando mus tais mąstais matuoti. Organizacijas ir asmenis dirbančius Lietuvos išlaisvinimui, ir turinčius tiesią, antikomu nistinę liniją, jie stengiasi sukompromituoti, nužeminti, amžinai kritikuodami, kad neužtenkamai yra dirbama, atliekama Lietuvos

(Nukelta į 7 psl.)

Pradedant Vasario 16 minėjimą Clevelande, JAV himną sugiedojo sol. J. Krištolaitytė-Daugelienė, o Lietuvos himną lit. mokyklų Aukuro ansamblis, pritariant susirinkusiems. Nuotraukoje iš kairės: ALT pirm. dr. K. Bobelis, muz. A. Mikulskis, ansamblio vadovas, O. Mikulskienė, kanklininkų vadovė ir ansamblio nariai, J. Garlos nuotrauka

KURIUO AMERIKIEČIU SUSIGRUPAVIMU LIETUVIAMS PASIREIKŠTI?

Dirvos 1.27 d. numerį paskelbtas R. Premeneckienės straipsnis "Kas igaliavo juos kalbėti mūsų vardu?". Juo kritikuojamas "The Plain Dealer" 1.17 d. numerį paskelbtasis amerikiečių straipsnis, iš kurio išvesta sugestija, kad lietuvių tautinė mažuma kaip visų US tautinių mažumų dalis pasvastytų suartėjimo reikalą su rasine juodųjų mažuma lietuvių kolektyviniam svoriui pakelti. Taigi, pastatyti tema svarstyti gilesniu susimąstymu.

Lietuviškojo straipsnio autorė teigia, kad trys asmenys, kurie ten neišvardinti, siūlė tautinėms mažumoms suartėti su juodųjų rasės mažuma. Ten nerasime, ar ano straipsnio autorių tarpe būta lietuvių, ar kalbėta lietuvių vardu ir ar kreiptasi į lietuvius. Todėl atrodo, kad nebuvo pagrindo klausti, ar kas igaliavo juos kalbėti lietuvių vardu. Jei pavienis asmuo ar keli jų pareiškia nuomonę, tai jie kalba savo pačių vardu ir negalima klausti jų igaliojimų paklausti jų igaliojimų. Pavyzdžiui, katalikų bažnyčios jezuitų ordino kunigai du broliai Berriگان skelbė šokiruojančias socialines idėjas ir vėliau nusikalto prieš valstybės įstatymus. Jie darė tat savo pačių vardu ir atsakomybe. Jūniekas neprirašė katalikų bažnyčiai, jezuitų ordinui, ar katalikų religinei bendruomenei. Ir niekas neklausė jų igaliojimų.

Išvestoji amerikiečių straipsnio sugestija vieno milijono lietuvių tau-

MARTYNAS KAVOLIS

tinei mažumai Amerikoje suartėti su dviejų dešimčių milijonų juodųjų rasine mažuma socialinių reikalų plotmėje yra svarstyti reikalingas. Žinoma, mūsų ir jų interesai vienur gali susipulti ir kitur išsiskirti. Tat galima pasakyti ir dėl mūsų santykių su amerikiečių daugumos demokratų ir respublikonų partijomis, su mėginama sudaryti trečia partija, ir su visomis mažumų grupėmis apskritai. Aišku, žmonės skiriasi tautybėmis, rasėmis, kultūra, praeitimi, lytimi, amžium mokslu, praktika, patirtimi, gabumais, pajėgumais, sentimentais, temperamentais ir būdais. Jų negalime paneigti ar suneveliuoti. Tiesa, Amerikoje egzistuoja priešamerikoniska veikla pasireiškiančių organizacijų sąrašas ir kriminaliniai pasireiškiančių net legaliose partijose asmenų sekimas. Bet priklausymas tautinių mažumų susigrupavimams ir legalus veikimas juose yra leidžiamas US piliečiams ir užsieniečiams. Todėl negalima priklausymą legalioms tautinėms organizacijoms ir legalų pasireiškimą jose maišyti su priklausymu prieš amerikoniškos veiklos organizacijoms ir nelegalia jų veikla.

Lietuvių nuomonės skiriasi, kuriuose susigrupavimuose lietuviams reiktų socialiniai veikti Amerikoje. Štai diskutuotini šios srities klausimai: 1) Ar lietuviai turėtų dalyvauti ekonomini- ir socialinėje politi-

koj, veikdami vien tik kurioj nors vienoj sakyty dviejų amerikiečių daugumos demokratų ir respublikonų partijų ribose 2) Ar lietuviams pragmatiškiau laikytis trečios partijos užnaryj? 3) Ar lietuvių mažumai reikia legaliai veikti ryšį su kitomis tautinėmis ir rasinėmis mažumomis? 4) Ar lietuviams gal naudingiau veikti ekonominiiais, socialiniais ir politiniais klausimais visų amerikiečių objektyvinių galimų ir lietuvių subjektinių pasirinkimų susigrupavimuose? 5) Ar lietuviams geriau izoliuotis nuo amerikiečių daugumos ir nuo specifinių mažumų susigrupavimų ir savo pilietines teises ir pareigas vykdyti savosios "lietuviškos valdžios" gete, ir izoliacijos būdu ir stengiantis tenkinti savo individualinius ir kolektyvinius ekonominius, socialinius ir politinius reikalus tėvynėje, tremtyje, ir išeivijoje bei apskritai gyvenamojo krašto viešose reikaluose? Tai labai rimti klausimai, reikalaujantys gilesnių studijų, diskusijų atsakymų, nutarimų ir veiklos.

Lietuviškojo straipsnio autorė teigia, kad negali būti lietuvių ir juodųjų rasės sąjungos, kadangi lietuviai esą daug aukštesnio išsilavinimo. Tačiau iš amerikiečių straipsnio aprašymo išeina, kad buvo sugesti juota suartėti bet ne su daryti sąjungą. Aišku, juodųjų rasės dauguma susidaro ne iš mokslininkų. Bet jie turi aukštą išmokslintų ir patyrusių profesionalų visose sri-

tyse ir net keletą Nobelio premijos laimėtojų. Jų apskritai matome ypač sporte, muzikoje, indutrijoj ir atsakominguose US valdžios ir UN vadovybės pareigse. Taigi, netenka lietuviams girtis teoretiniu savo "daug aukštesnio išsimokslinimo" prašmatnumu. Tiesa, matome daug smurtininkų, kriminalistų ir šiaip nesocialaus elemento juodųjų rasės žmonėse. Bet jų yra ir baltojojo rasės. Juodosios rasės žmonės skiriasi daugeliu savų organizacijų, kurios nesutaria dėl violence ar non-violence metodų. Čia pamėnime jų tik dvi: National Association for Advancement of Colored People (Ray Wilkens) ir Southern Christian Leadership Conference (mlrės Martin Luther King ir dabartinis Albernahty). Todėl negalima sakyti, kad visos civilinių teisių sąjūdis juodųjų rasės yra tik priešamerikinės veiklos pobūdžio.

Atsargiai tenka kalbėti socialinėmis ir politinėmis problemomis. Štai, Dubuque Telegraph-Herald 1971.1.28 d. paskelbė straipsnį, kuriuo mobilizacijos sąrašo su naikiniu teisiamašis kunigas Berrigan vadinas dideliu pamokslininku. Jis susitapdinęs su revoliucionieriais aktyvistais geriems komunikacijos ryšiams su jais sudaryti. Jis pasiekęs jų širdis bažnytine dvasinio atnaujinimo misija, skelbdamas kad žmogui reikia ieškoti savo didžiausio priešo savyje. Jo negalima rasti vien tautinėje ir tarptautinėje politikoje, ekonomikoje ir prekybiniuose skelbimuose. Šioji mintis primena šveicarijoje po antrojo pasaulinio karo išleistą knygą "Hit-

J. GRAUDA

Apie raudonarmietį Amiršojevą

Kada Lietuvos teritoriją vadavo iš nacistinių nagų Tarybinė Lietuvos divizija, mūsų buvo karšti ir kruvini. Žiūrėk, po visą Lietuvą atsirado žuvusių kovotojų kapų. Lietuvių divizijos karių kūnai nuklojo Lietuvą. Čia palaidotas Petrovas, ten vėlgi Ivanovas. Čia Žukovas, ten Ivanenko. Daug kapų, ir daug kruvinų lavonų ten sudėta. Nuo tolimo Dono niekad neatvyks giminės padėti gėlių ant Lietuvių divizijos kovotojo Vasilenko kapo. Nuo šaltos Pauralės, iš Sverdlovsko neatvyks vėlgi giminės nusi-lenkti Šachno kapeliui.

Pakaunėje, prie Vilkijs, prie Šiaulių ir Klai-pėdos, oi daug palaidota Lietuvių divizijos kovotojų, kuriuos nukirto nacių kulka ar susprogdino nacių bomba.

Bet, štai, suorganizavo Vilniuje Tadžikų kultūros dekadą. Iš tolimo Altajaus atvyko į Lietuvą didelė tadžikų delegacija. Tai vis tadžikų žymybės, aprūpintos geriais tadžikų darbo nacionaliniais apsiaustais ir tokiais pat jarmulkomis. Visi jie taip pat gerai aprūpinti ir riebiais kelialapiais, kurie yra nuolatinė kultūrinio bendravimo tarp nacių palydovai. (Nacija tarybine terminologija reiškia tautą).

Ypatingam lietuvių prierašumui tadžikų tautai reikėjo kuo nors pasireklamuoti. Neilgai trukus atrado kaip. Prie Žiežmarių atrado kapą, kuriame 1944 metais liepos 16 d. buvo palaidotas kovotojas vardu Safaras Amiršojėvas. Jis vadavo lietuvius nuo nacių imperializmo. Bevadudamas žuvoprie Žiežmarių, kur ir buvo palaidotas. Kur jis buvo ir užmirštas. Bet jo kapas buvo laidas nedalomos plačiosios tėvynės.

Tadžikų delegatai išsirikiavo prie Amiršojėvo kapo.

-- Visa tarybinė žemė nusėta kovojusių už tėvynės laisvę kapais, -- tarė delegatai. -- Tai yra tadžikų ir lietuvių draugystės valanda neužmirštama ir šventa. Juk Amiršojėvas ėjo su ginklu rankoje per Lietuvos žemę rūsčiausią Tėvynės kovą valandą...

Apie mirusius nieko blogo netarki, sako antikinis aforizmas. Bet kiekvienas lietuvis laisvas daryti išvadas iš Lietuvių divizijos kovų dėl "Tėvynės" laisvės.

leris mumyse pačiuose". Taigi, ekonominė ir socialinė politika susidaro realiais bet deja skaudžiais veiksniais, dėl kurių reikia kovoti leistomis priemonėmis. Ji nesusidaro viengerumu ir sentimentais, kurie išeitų mūsų naudai be mūsų pastangų.

sensacingą istorinį įvykį, tai amerikiečiai labai įdomaujasi ir klausia, kur gauti tą knygą. Ta Dr. C. Kuršiaus, knyga apie šlapum takų akmenis ir gydymą yra labai įdomi, ne tik mediciniškai atžvilgiu, bet dar daugiau įdomi istoriniu atžvilgiu, kad mūsų tautietis, prieš 300 metų, buvo pradininkas Amerikos kultūros, medicinos ir švietimo darbuotojas. Mums lietuviams yra didžiausia garbė ir pasididžiavimas. Neškime tą garbę ir platinkime svetimtaučių tarpe.

Clevelande, Polyclinic Hospital, kur aš dirbu, yra virš 100 gydytojų. Ketvirtio metų gausiam susirinkime pristaciau šią Dr. Carolio Kuršiaus knygą ir įteikiau ligoninės knygynui. Susidomėjimas buvo didelis. Knygininkė pareiškė, kad ji laikys tą knygą ypatingoje priežiūroje.

Amerikoje yra keli šimtai lietuvių gydytojų, kurie dirba su amerikiečiais gydytojais ir turi ryšį su virš 50 ligoninių, kuriose yra keliolika tūkstančių svetimtaučių daktarų. Tai būtų geriausia proga tą svarbią Dr. C. Kuršio knygą pristatius padovanoti ligoninių knygynams. Kadangi daktarai turi labai platų ryšį su visuomene, tai šia proga bus plačiai priminta amerikiečiams apie didelį lietuvių kultūrinį įnašą į Amerikos gyvenimą ir tuo pačiu priminta apie Lietuvą ir kovą dėl laisvės.

Dr. K. Pautienis
Cleveland

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Daugiau dėmesio Lietuvos garsinimui anglų kalba parašytoms knygoms

Apie Lietuvą yra parašyta keliolika anglų kalba knygų. Lietuva 700 metų, Palik ašaras Maskvoje, Dr. Kuršio pirmo gydytojo ir pirmo mokytojo New Yorko mieste, Karas prieš Dievą Lietuvoje ir kitos knygos. Neužtenka knygą nusiųsti į knygyną ir kad ta knyga ten tyliai gulėtų ir dulkėtų. Eikime, kur tik galime, į platesnius svetimtaučių ir amerikiečių sluoksnius ir ten tomis knygomis kelkime visomis išgalėmis Lietuvos vardą ir rodykime jos pavergimą. Juk spauda yra didžiausias propagandos ginklas, o ypač anglų kalba knygos.

Šiuo laiku, mes galime pasidžiaugti, kad turime mokytojų, universiteto asistentų, profesorų, gydytojų ir kitų profesijų žmonių, kurie turi labai daug progų, didesnei grupei žmonių pristatyti anglų kalba knygą ir ją padovanoti tų įstaigų knygynams.

Mes turime šimtus studentų universitetuose. Daug jų priklauso universiteto studentų organizacijoms ir korporacijoms. Lietuviai studentai šitų organizacijų susirinkimuose turi didžiausią progą šitas knygas apie Lietuvą svetimtaučiams studentams pristatyti, priminti apie Lietuvą ir

jos pavergimą. Šitas anglų kalba knygas, kurios garsina Lietuvos vardą, turėtų parūpinti L. Bendruomenė, nes studentai neišgali savo menkais rinansais. Lietuviai studentai, su pagalba lietuvių organizacijų, galėtų organizuoti sistematingai kas metai, tokių knygų platinimo vajus Universitetuose ir kitose mokyklose.

Mūsų pavergta Lietuva, laukia iš lietuviško jaunimo daugiau darbų Lietuvos laisvinimui. Kiekvienas lietuviškas darbas atliktas čia Amerikoje ir kitur, paguodžia ir didina viltį pavergtam lietuviui greičiau išsilaivinti iš vergijos pančių.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga išleido, mūsų kilnaus tautiečio Dr. C. Kuršio knygą, kuri buvo spausdinta Olandijoje 1662 metais. Dr. Kuršius Carolis buvo pirmas gydytojas ir pirmas mokyklos vedėjas New Yorko mieste. Tuo laiku New Yorkas vadinosi New Amsterdam ir turėjo tik 1500 gyventojų. Mokyklos pastatas, kuriame dirbo ir mokytojavo Dr. C. Kuršius yra dabartinėje Broad Street. Lietuviai norėjo toje vietoje padėti memorialinę lentą, bet gaila, ta sumanymą lenkai sukludė.

Kai paaiškini amerikiečiams apie šitą svarbų ir

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ – DOVANAS Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,
Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų. Firma – skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tlghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0896
• DETROIT, MICH. — 11601 Joe Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Joe Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Ave.	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9736
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Blecker Street	RE 2-7476

KŪRYBA IR MOKSLAS

IV Dainų Šventės komitetas, komisijų pirmininkai ir laikraštininkai sausio 29 d. susirinkę išklausti pranešimų. Sėdi iš kairės: K. Dočkus, V. Grėblitnas, A. Valeška, A. Reklaitis, S. Endrijonienė, dr. G. Balukas, P. Armonas, Z. Juškevičienė, kun. J. Prunskis, A. Stakėnas. Stovi: J. Vaičiūnas, A. Juškevičius, V. Kasnėnas, J. Šlaugas, J. Paštukas, J. Jurkūnas, S. Ingausnis, A. Baronas, S. Daunys, V. Šilas, S. Džiugas, A. Pužauskas, F. Daukus, A. Vengrys ir J. Janušaitis. V. Noreikos nuotrauka

KETVIRTOSIOS DAINŲ ŠVENTĖS BELAUKIANT

Sausio mėn. 29 d. pas dr. Gediminą Baluką, IV Dainų šventės vykdomojo komiteto pirmininką susirinko komiteto nariai, komisijų pirmininkai ir laikraštininkai iš arčiau pažvelgti artėjančios Dainų šventės darbų link.

Dr. Gediminas Balukas, pasveikinęs spaudos darbuotojus, pristatė JAV ir Kanados Lietuvių IV Dainų šventei ruošti vykdomąjį komitetą ir komisijas narius. Pasidžiaugė, kad paruošiamieji šventės darbai sparčiai žengia į priekį ir kad šių metų pats didžiausias kultūrinio gyvenimo įvykis būsiąs Dainų šventė. Todėl į jos paruošimą ir tinkamą pravedimą kreipiamas ypatingas dėmesys. Dėkojo spaudai už talką, vildamasi, kad ir šiai šventei mūsų spauda skirs reikiamą dėmesį.

Po pirmininko dr. G. Baluko žodžio, kiekvienas komiteto narys ir komisijų pirmininkai padarė trumpus pranešimus iš savo darbo srities.

Muz. Petras Armonas, repertuaro komisijos pirmininkas, vykdomojo komiteto vicepirmininkas ir muzikinės komisijos pirmininkas

JURGIS JANUŠAITIS

kas pažymėjo, kad Dainų šventės darbas intensyviai pradėtas jau prieš pusantų metų. Šventės rengimo reikalai pačioje pradžioje buvo aptarti JAV LB Centro Valdybos su Muzikų Sąjunga. Vėliau tartasi pas muz. Mamaitį. Pasitarimuose dalyvavo aktyvūs chorų dirigentai ir visų pastangomis buvo sudarytas IV Dainų šventės repertuaras, atitinkamas veikiančių chorų pajėgumui. Repertuaro komisija P. Armonas, A. Skridulis ir V. Gutauskas repertuarą paruošė ir jį laiku išsiuntinėjo visiems užsiregistravusiems chorams. Pažymėtina, kad muz. A. Skridulis repertuaro komisijoje atliko sunkų repertuaro išsiuntinėjimo darbą, kuomet komisija tikrai džiaugiasi.

Toliau muz. P. Armonas pažymėjo, kad iš viso užsiregistravo 31 suaugusiųjų choras ir šventėje dalyvausią apie 1000 suaugusiųjų ir apie 1000 vaikų choristų.

Muzikinė komisija (P. Armonas, A. Skridulis ir V. Gutauskas) palaiko ryšius su choralais ir rūpinasi, kad

visi choralai repertuarą gerai paruoštų. Nuo repertuaro tinkamo paruošimo ir priklauso šventės grožis, iškilumas ir meninė jos vertė.

Chorams yra išsiuntinėtos specialios anketos, su įvairiais klausimais. Žinios reikalingos ruošiant šventės leidinį ir vykdamas kitus šventės organizacinius darbus. Svarbu, kad visi choralai prašomas žinias laiku suteiktų ir tas žymiai palengvintų komiteto darbus ir būtų galima šventėje dalyvausiančius chorus pristatyti ir spaudoje. Muz. P. Armonas ryškino mintį, kad šventės metu būtų parodytas išskirtinai dėmesys chorų dirigentams, chorvedžiams ir jie atitinkamai pagerbtų, nes jų dirigentai ir chorvedžiai įveda daug darbo ir sielos chorus ruošdami šventei. Ir tai būtų graži paskata dirbti ateitį.

Dainų šventė įvyksta liepos mėn. 4 dieną, Chicagoje, amfiteatre. Ta proga prašoma visų organizacijų, o r g a n i zuojančių vasaros stovyklų, liepos mėn. 4 dienos savaitgalį neruošti jokių stovyklų ar išvykų, kad būtų sudarytos sąlygos mūsų jaunimui dalyvauti šioje gražioje šventėje.

Vykd. komiteto vicepirmininkas A. Reklaitis painformavo, kad sparčiai dirbama, sudarant specialias komisijas, ruošiamos komisijoms veikti taisyklės, nustatoma jų kompetencija, kad darbai nesikryžiuotų; vykdo komitetas leis biuletenį, kuriame tilps pilna šventės parengimo darbų informacija.

Salę dekoruoti pakviestas dail. A. Valeška. Jis pažymėjo, kad šventė turi būti iškilminga, ne banali, meniniai gerai paruošta ir šventėje neturėtų būti tribūnos ilgoms ir skaitlingoms kalboms. Salės dekoravimui reikalingos lėšos, o jų teturint ribotai, bus stengiamasi prie esamų sąlygų padaryti viską, kad salės apipavidalinimas būtų geras.

Į tai atsiliepdamas muz. P. Armonas pažymėjo, kad šventėje tėra numatyta tik dvi kalbos: atidaromoji — komiteto pirmininko ir uždaromoji — JAV LB Centro valdybos pirmininko. Šis nutarimas s v e i k i n t i n a s. Praktika praeityje yra parodžiusi, kad daugelio ir ilgos kalbos išvargina chorisčius ir publiką, prarandamas dėmesys šventei, įsigali privatus pokalbis ir nereikalingas triukšmas nustelbia pačios šventės reikšmę, nublunka kad ir gražiausias įspūdis. Tad šioje šventėje stengiamasi tų klaidų nebekartoti.

Dainų šventės metu numatomas suruošti banketas, kur choristai, chorų vadovai ir lietuvių visuomenė galėtų nuoširdžiai pabendrauti ir pasišmonėti. Tokį banketą ruoš LB Chicago apygardos valdyba. Apie banketo suruošimo galimybes kalbėjo LB Chicago apygardos atstovas Jonas Vaičiūnas, pažymėdamas, kad šiuo metu jau ieškoma salė, kurioje tilptų apie 2000 svečių.

Kitame nr. apie kitus šventės ruošos darbus.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Margučio imperijos įkūrėjas Antanas Vanagaitis

MARGUČIO IMPERIJA

JUOZAS JUREVIČIUS

1928 m. balandžio 1 d. Chicagoje pasirodė lietuvių išeivijoje naujas žurnalas Margutis. Jo įkūrėjas ir leidėjas buvo komp. A. Vanagaitis. Jis buvo leidžiamas kartą i mėnesį. Pradedant 1932 m. sausio m. iki 1947 m. liepos mėn. jis buvo leidžiamas du kartus i mėnesį. Po to vėl perėjo i savo pirmąją būklę -- vieną kartą i mėnesį. Nuo 1930 m. Margučio žurnalas iš "juokų ir dainų" truputį pakeitė turinį ir daugiau vietos skyrė svarbesnėms ir svaresnėms temoms nagrinėti. Taigi jo veidas dažnai kito ir palaipsniui iš humoristinio muzikinio pobūdžio Margutis perėjo i iliustruotą žurnalą, kuriame buvo nagrinėjami įvairūs mūsų kultūriniai, visuomeniniai ir politiniai klausimai. Margutis jautė ir matė, kokio peno savo tautiečiams, atkeliavusiems i šį kraštą reikia, ko mūsų tautos pirmiesiems emigrantams čia trūko. Tad gyvu žodžiu ir ra-

šyta daina, pasaka garino lietuvių tautos pačius bei tradicijas. Komp. A. Vanagaitis rūpėjo lietuvių išlaikymas ir savųjų tautiečių sujungimas i vieną lietuvišką šeimą. Tą viską atlikdavo per Margučio didingus parengimus koncertų salėse ir vasaros šventes. Tas darbas jam gerai pavyko.

Metai iš metų žurnalas Margutis augo ir stiprėjo. Taip bedainuojant atėjo ir liūdna diena, kuri sudrebino Imperijos rūmus. Tai buvo 1949 m. kovo 10 d., kai juodas angelas aplankė Margučio štabą ir išsivedė vyriausią tos Imperijos valdytoją, steigėją ir leidėją komp. A. Vanagaitį. Skaudus ir netikėtas įvykis. Chicago ir jos apylinkės lietuviška visuomenė nusiminė. Imperijos rūmai pasipuošė juodu šydu. Tvirtas Margučio štabas pasijuto be vado. Po visų pergyvenimų A. Vanagaitis gyvenimo palydovė -- Lilija Vanagai-

(Nukelta i 6 psl.)

PASKUTINIS LIAUDIES SEIMO POSĖDIS LIUDAS DOVYDĖNAS

Ištrauka iš knygos "Mes valdysim pasaulį"

(5)

Kodėl nerašo rašytojai, kodėl toks visuotinas abejingumas, teiraujasi Banaitis, lyg jis pats nežinotų. Tai irgi vadyba, melas, savęs apgaulinėjimas; argi Banaitis toks jau nenuvokia, pats būdamas rašytojas, argi jis nesupranta? ... Bet jis partietis. Ir to užtenka, kad matydamas nematytum, regėdamas neregėtum, suprasdamas nesupras-tum.

Bet visi tylim, tik stiklinės skamba, šaukštukai aidi dusliam erzelyje, kaip tolim i kelionės varpeliai. Tie garsai, rodos, šviesčioja nykumos bedugnėje, nužymėdami bedugnės platybę.

Garsiau prašneka Petras Cvirka, matyt, norėdamas nutraukti duslią nykumą: "Ak, koks liaudies neišprusimas, kokia nenuovoka!" -- sundžiasi Cvirka. Jam pačiam tekę neseniai mitinge dalyvauti, kur po agitatoriaus žodžių: "Lapėnas turi dvarą ir namus," arba "priešai dar mums daug pikto padarys", ploję klausytojai, visai nesuprasdami, arba nepagalvodami, kokia nesąmonė po tokių pareiškimų ploti -- reikšti pasitenkinimą.

Gedvila irgi guodžiasi. Juk jam pačiam Telšiuose kalbant: "Jeigu priešai pajęgtų, tai jie bolševizmą vienu kšniu nukąstų", ėmė žmonės ploti. Tai, tuo vertėtų pasirūpinti, nes tai nei šis, nei tas. Cvirka turėtų tuo reikalu straipsnį ar feljetoną parašyti. Taip, tuo klausimu galima parašyti feljetoną, straipsnį.

Baigiasi pertrauka. Iš lėto, tingiai slenka atstovai, kiek atsigynę nuo miego. Valandėlė vienas su kitu pasišnibždės, po to vėl snaus, laikraščius skaitys, kam duotas kalbos rankraštis, tas skaitys ir lauks savo eilės.

Svarstoma sveikatos reikalai. Tai svarbu valstybei ir tautai, bet kad ir tuo klausimu Maskva turi savo žodį ir lėšas suskirsto taip, kad būtų daugiau reklamos; buvusią santvarką koliojant, rodyti padidintas sumas, pvz., steigiant sveikatos punktus, bet neturint punktams personalo, priemonių. Specialistai tatau žino, o eiliniam atstovui nėra jokio intereso sekti skaičių virtines, pavadinimus, kuriuos jis pirmą kartą girdi ir žino, kad tai Maskvos ir partijos biznis. Todėl visi žino, kad jie neturi jokių teisių, todėl nėra ir pareigų. Ir vėl visi snūduriuoja.

Komisari, Centro Komiteto nariai pamažu sklaidosi, patylomis išeidami. Stenografistai, aštriai priestukus nusidrožę, retkarčiais brūkšteli i popierius, bet jiems nėra ką veikti. Net gaila žmonių, 6-6 puikių vyrų, kurie visas sesijas nieko neužrašė, nes viską mašininkės daug anksčiau atliko.

Tik fotografas, it koks kunigaikštis, su gausia svita padėjėjų: monterių, operatorių švaistosi po salę, fotografuoja, akis prožektoriais sivilina, tarsi norėdamas surasti "artistų" veiduose kažn kokias paslaptis. Jis turi pagrindo, nes jis vienintelis žmogus, dirbąs nemeluotą, tikrą darbą. Kodėl jam nekelti galvos?

Pagaliam, trečioji sesija baigta. Visi greit suky-la išeiti. Pagal seną tvarką reikėtų sugiedoti nors vieną punktą Internacionalo, bet pirmininkas Baranuskas greit puolasi prie portfelio ir stengiasi greičiau palikti salę. Keli atstovai jau suspėja iš-nirti iš salės, bet atstovas Zybertas prašo žodžio.

Tai pirmas atsitikimas per visas sesijas, kada iš vietos, saivališkai, drįsta prašyti balsų!... Visi nustemba.

Pirmininkas duoda žodį, jau išėjęs iš už pirmi-ninko stalo.

Zybertas kalba: "Draugai, jau taip buvo priim-ta, kad sesijos pabaigoje sugiedodavo himną, vadina-si -- "Internacionalą", todėl aš ir siūlau taip pat padaryti ir dabar".

Pirmininkas neturi klausos, o balsas visai nežinomas, todėl "Internacionalą" užtraukia Gira ir Staškevičiūtė, bet tokia žema gaida, kas paskuti-nius žodžius tenka dūzgėte dūzgėti. Vos vieną punk-tą prašovokštus, slenka atstovai iš salės kas sau, tar-si nusikaltimą padarę.

Tik draugas Zybertas valandėlę stovi po kolo-nomis ir su dauguma atstovų rūpestingai atsisvei-kina, su išvykstančiais toliu nežinon. Jis aiškiai, matyt, triumfoja savo budrumu, susigriebęs gel-bėti sesijos šventą pareigą, kurią neatidus pirm in-nikas aiškiai būtų pamiršęs. Ne veltui jis, Pranas Zy-bertas, mirtininkas, dvidešimt metų išsėdėjo kalė-jime.

Guzevičius, sėsdamas i automobilį, kviečia Zybertą, bet šis atsisako, -- ne i tą pusę jo kelias. Guzevičius dar porą kartų pridėda ranką prie en-kavedisto kepurės, o Zybertas aukštai iškelia skry-bėlę, skrybėlę, kurią jis kilnojo Maskvoje, Kryme, Kaukaze, kurią nuėmė prieš patį Staliną.

Po kelių minučių, po Aukščiausios Tarybos rūmų kolonomis lieka tik keli milicininkai ir vėlia-vos. Greit pasibaigė trečioji ir paskutinė sesija. Visi manė, kad tai paskutinė. Ne sesijos dabar gal-voje, bet ateitis, kuri artėja grūmojančios neži-nios sklidina, o aplink taip skurdu, nyku ir smurtu pritvinkę. Melas, nepasitikėjimas, "liaudies prie-šai", o prošvaistės jokios.

MUDVIEJŲ PLAUKAI

Su kokia tai aistringa meilės scena televizijoje žmonai atėjo mintis nupirkti man plaukus. (Ji išsimylėjusi į Burt Lancaster). Jokie atsiliepsimai negelbėjo, todėl po keleto savaitių diskusijų ir net ašarų (žmona verkė, kad jos ne myliu) sutikau. Žmona palaikė vaikai, todėl nulėmė dauguma. Išsivedė mane pirkti mums plaukus.

Pirkome "natūralius". Nuėjome į miesto didžiausią "House of Hair", pirma, kaip pas daktarą, užsisakę vizitą. Aš turiu, žinote, dar mažą vainiką savųjų plaukų, nes ne visi galime turėti Yul Brynner drąsą ir nuskusti visą galvą. Pagal tuos likučius ponas "perukemaker'is" (tą žodį esu jaunas kažkur girdėjęs) derino mano naujuosius; spalvą ir storį. Geresnieji plaukai namai pritaiko taip tobulai, kad nei motina ne beatskirtų. Pradeda su permatomu popierium, kurį filmu pritvirtina prie galvos. Gana rafinuota klijavimo technika tas popieris šalmas preciziniai atitinka galvos formą. Dabar galiu pasirinkti kurioj pusėj noriu sklastymo, į kurią pusę sukuoti. Pasakui tą popierinę galvą supiausto ir išima reikalingą viršugalvio gabalą, kuris turės už dengti mano buvusią plikę. Dar iškerpa žiupsnelį plaukų dėl spalvos suderinimo ir vizitas baigtas.

Nuo dviejų iki keturių savaitių užtrunka, kol gali savo naujuosius plaukus pasimatuoti. Dabar jau galutinas apsisprendimas, kokią šukuoseną nešiosiu, nes iki šiol plaukai dar nebuvo nukirpti. Pusę valandos vėliau frizūra sutvarkyta ir kainuoja nuo 120 iki 300 dolerių.

Nusileidau žmonai ir štai dabar praradau savo sielos ramybę ir amžina baimę prarasti... Peruką prarasti, nes kas būtų, jei nukristų?...

Dauguma vyrų tokiu atveju turi šviesos baimę, tą vadinamąją "stage fright"; lyg kas stumtų skaitytį paskaitą Nobelio laureatams. Į gatvę išėjus laukiau, kada sustos judėjimas ir visi ims į mane pirštais rodyti. Kad tai neatsitiko, buvau truputį nusi-vylęs, tačiau atsargumo dėliai užsidėjau skrybėlę, kurios nei namuose nebenuėmiau.

Krautuvė davė penkių metų garantiją, todėl nutarė su žmona mudviejų plaukus iš karto išbandyti. Pirmiausiaėjau po dušu. Leidžiu karštą vandenį ir šaltą -- nieko. Matyti gana stipriai prikljuoti, nors tik siauromis juostelėmis. Atsisojau ant galvos -- irgi nieko. Žmona glostė ir pešiojo. Iš džiaugsmo ji ėmė mūsų plaukus taršyti; aš kvapą sulaukęs laukiau, ar kas nors neatsitiks; bet nieko neatsitiko. Mūsų plaukai kaip nuosavi sėdėjo ant mano galvos.

Skrybėlę nuimti visvien bijojau. Draugai ir kaimynai stebisi man savo namuose su skrybėle valgant, bet nieko ne-sako.

Tuo laiku turėjau ilgas atostogas ir maniau per tą laiką priprasiu. Šeima atvažiuoja ir džiaugiasi "jaunu" tėvu. Tik mažam vaikaičiui kažko dėl nebeatinku.

Skrybėlės jau nebedėviu, nors visada jaučiuosi su skrybėle ir sutikęs pažįstamą griebiu už galvos norėdamas nukelti. Baigiantis atostogoms vėl ėmiau nervotis. -- Ką sakys kolegos? -- Metų metus klausiau anekdotų apie plikes.

Savo bosą susitikau pirmąjį. Jis visuomet girtasi esąs geras žmonių pažinėjas ir aštrus stebėtojas.

-- Na, sveikas! Gerai pasilėjai? -- Ir sustojo. Pažiūrėjo atidžiai į mane, lyg stengtųsi ką nors atspėti. -- Gerai atrodo; tau tinka. -- Pasakė, bet mačiau, kaip nueidamas purtė galvą.

Na ja, vis šis tas, -- pamaniau eidamas į savo kambarį. Užporos mi nučių atbėga boso sekretorė pažiūrėti manęs.

-- Senis sako, kad tu naują barzdą užsiauginai. Parodyk!

Pradėjo rinktis kolegos.

-- Gerai pailsėjęs atrodai.

-- Atrodai atjaunėjęs. Ar svorio numetėi?

-- Tamsus kostiumas tau prie veido labai tinka. Visuomet dėvėk tam siai mėlyną.

Kolega Juozas, su kuriuo metų metus priešais vienas kitą sėdėjome, sako: -- Ar plaukus sugarbanavai?

Per pietų pertrauką iš gėriau pora konjakų ir į darbą atsinešiau bonką. Pakviečiau kolegą į prausyklą. Išgėrėme bonką. Parodžiau plaukus; nuėmiau ir vėl užsidėjau. -- Thiū! -- švilptelėjo kolegos. -- Tai tavo plaukai? O mes niekaip nesupratome kas čia galėtų būti.

Eidamas namo užėjau boso kabinetą. Nuėmiau skrybėlę. Žiūrėjo į mane baisiai nelaimingu veidu, lyg ko nors suprasti negalėtų. Nusišypsojęs išėjau. Mano kišenėje vėl ke buvo plaukai.

Dabar jau visi priprato prie mano plaukų. Lifto aptarnotojas žino daugybę anekdotų apie perukus, kurie lygiai nejuokingi, kaip ir plikės.

Vakar vakarieniaujant žmona sako, kaimynė norinti pasiskolinti mūsų plaukus, nes mano ir Dži mo plaukų spalva buvo vienkoda. Jiems reikia

Vilioja burtai "Naujo ledo amžiaus"... plus "Snoopy" taip pat! Puikus žvaigždėmis nusagstytas spektaklis visai šeimai!

Ribotas pastatymas: VASARIO 23 iki KOVO 7

THE CLEVELAND ARENA — 3717 Euclid Avenue

Performance Schedule:

Tuesday	Feb. 23	8 P.M.
Wednesday	Feb. 24	8 P.M.
Thursday	Feb. 25	8 P.M.
Friday	Feb. 26	8 P.M.
Saturday	Feb. 27	1 P.M.
Saturday	Feb. 27	5 P.M.
Saturday	Feb. 27	9 P.M.
Sunday	Feb. 28	2 P.M.
Sunday	Feb. 28	6 P.M.
Tuesday	March 2	8 P.M.
Wednesday	March 3	8 P.M.
Thursday	March 4	8 P.M.
Friday	March 5	8 P.M.
Saturday	March 6	1 P.M.
Saturday	March 6	5 P.M.
Saturday	March 6	9 P.M.
Sunday	March 7	2 P.M.
Sunday	March 7	6 P.M.

#Juniors (16 and under) at half-price for these performances

BILJETŲ KASA ARENOJE ATIDARYTA KASDIEN IR SEKMADIENIAIS NUO 10 VAL. RYTO.

Bilietai taip pat parduodami pas Richman's, 736 Euclid Avenue

PERFORMANCE PRICES: \$5.50, 4.50, 4.00, 3.00

* Special Bargain Matinee Feb. 27, 1 P.M.

All Seats \$3.50 and \$2.50

DĖL BILJETŲ TEIRAUKITĖS TEL. 361-3706

(Specialus pranešimas! Klubų pirmininkams: papildomų pajamų šaltinis jūsų organizacijai yra Ice Follies teatro pobūvis. Dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Mr. Michael Lapine, 241-1825).

PIRKITE BILJETUS DABAR!

Margutis...

(Atkelta iš 5 psl.)

tienė, daugelį metų dirbusi drauge su vyru ir igijusi didelį patyrimą, perėmė visą vadovybę į savo rankas ir pradėtas darbas nebuvo sustabdytas. Žurnalą redaguoti pėmė P. Linkus. Jam pasitraukus iš redaktoriaus pareigų atėjo dr. B. Dirmeikis, kuris redagavo iki 1961 m. kovo 13 d. Dirmeikio mirtis vėl sudavė smūgį Margučiu. Nuo 1961 m. kovo mėn. žurnalą redagavo poetas Algimantas Mackus. Pagaliau atėjo viena iš sunkiausių ir liūdniausių valandų, kai 1964 m. gruodžio m. 28 d. auto nelaimėje žuvo Margučio vedėja Lilija Vanagaitienė ir redaktorius poetas A. Mackus. Po šios skaudios nelaimės manya, kad Margučio dienos su-

L. Vanagaitienė

eiti į kažkokį parengimą. Griežtai ir šaltai atsakiau: -- NE! -- Gana viską iš mūsų skolinasi; lavnmover'į, kirvį ir šiaip įvairius padargus, bet ties plaukais reikia sustoti.

Su mūsų plaukais pasikeitė ir mūsų gyvenimo išraiška. Dabar dažniau išeiname soki. Abu atjaunėjome. Praeitą savaitę žmona prie stalo, kaip anais medaus mėnesiais, ėmė mane bučiuoti, jog orkestras atėjęs užgrojo "Happy Birthday to you" ir naktinio klubo manager'is užfundijo bonką šampa-no. Mudviejų plaukai atnešė atnaujintą meilę.

Jonas Maklainis

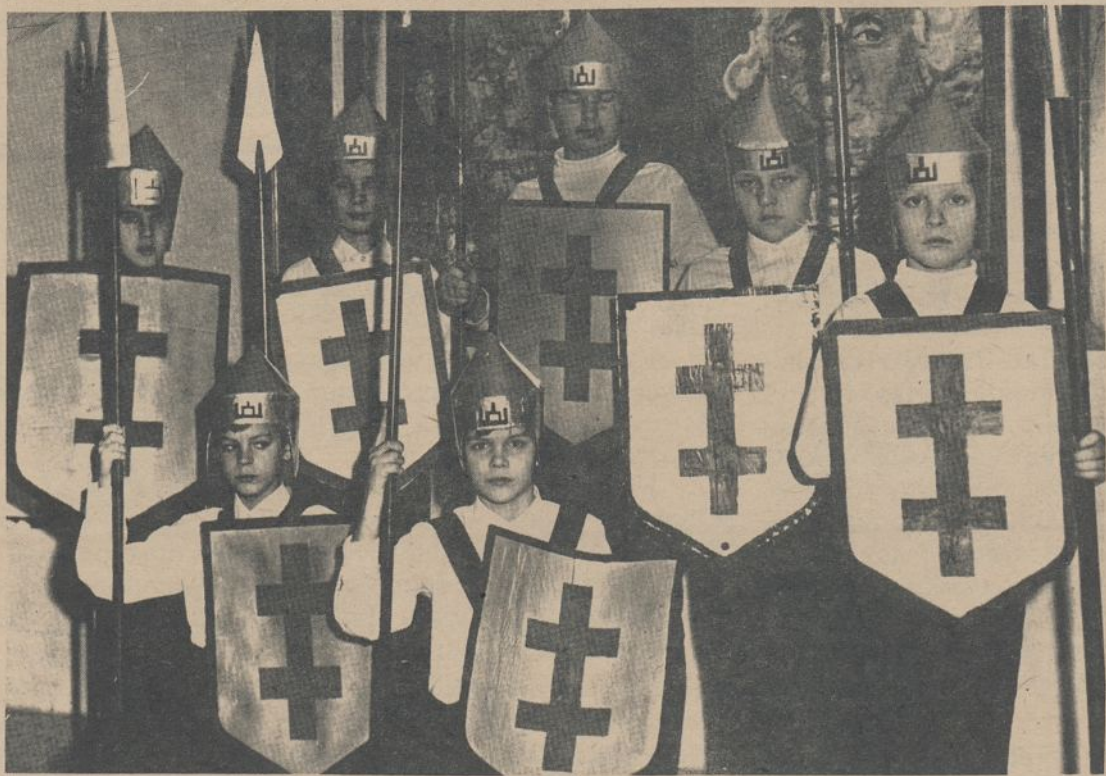
skaitytos. Bet Margučio bičiuliai ir artimi bendradarbiai nutarė ir toliau tęsti A. Vanagaitienės pradėtą darbą, sudarydami Margučio Draugiją. Žurnalas Margutis 1965 m. pradžioje sustojo ėjęs.

Be žurnalo Margutis, komp. A. Vanagaitis 1932 m. balandžio m. 11 d. prabilo į Chicagoje ir apylinkėse gyvenančius lietuvių radijo bangomis. Margučio radijo turinį sudarė: plokštelių muzika, lietuviškos dainos, vaidinimai, pasaulinės ir lietuviškos gyvenimo žinios, prekybiniai skelbimai, pasakojimai apie Lietuvą, organizacijų veiklos pranešimai ir kita įvairi informacija kaip tai mirimai ir t.t. Būdavo komiškų pasikalbėjimų, kurie klausytojams labai patikdavo. Buvo laikas, kad Margučio

radio valandėlė veikė aštuonis kartus savaitėje. Kurį laiką per Margučio radio valandėlę sekmadieniais buvo suorganizuota vaikučiams nuo 4 iki 15 m. amžiaus radijo mokykla, kurią klausė apie 300 vaikučių. Ši radijo mokykla tautiniu požiūriu buvo labai naudinga. Visą laiką veikia dr. St. Biežio sveikatos skyrius. Taip pat ir religinė valandėlė. Dabar vėl atgaivinta literatūrinė "Pelkių Žiburėlio" valandėlė. Šiuo metu Margučio radijo programos veikia 5 dienas savaitėje po vieną valandą. Stotis gana stipri ir ją gali girdėti ir toliau gyvenantieji lietuviai. Margučio radijo vadovu ir pranešėju dabar yra Petras Petrutis.

Šiandien Chicagoje ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai yra laimingi, kad turi Margučio radiją. Čia reikia prisiminti Brazinskų, S. Kudirkos, Simokaičių įvykius. Margutis nei kieno nepareigotas pirmas ėmėsi žygių, ne tik dienomis, bet per ištisas naktis, pasitelkęs jaunimą, rašė ir išsiuntė tūkstančius laišku bei telegramų. Taip pat rinko aukas gelbėti Brazinskus ir kitus. Šią Margučio veiklą visuomenė gausiai rėmė. Margučio talpose jaunimas turi geriausios darbo sąlygas. Margučio radijo valandėlė, kaip ankčiau, taip ir dabar daug vietos skiria kultūrai bei švietimo reikalams. Tuo būdu palaiko, tiek senųjų, tiek ir naujų ateivių tautinę dvasią. Margučio radijo valandėlė turi talkininką stud. Romą Sakadolskį, kuris apdovano-tas visokiomis gėrybėmis: gražia lietuvių kalbos tarsena, aiškiu akcentu, logiška ir prasminga mastysena.

Margutis, Petro Petručio vadovaujamas, grįžta į komp. A. Vanagaitienės laikus. Pradėjo ruošti didingus koncertus. 1970 m. suruošė Grandinėlės koncertą, kuris turėjo gerą pasisekimą. Šiais metais vasario m. 27-28 d. Chicagoje vėl ruošia didingą koncertą skirtą S. Kudirkai pagerbti.

Clevelando šv. Kazimiero lit. mokyklos mokiniai vieno parengimo metu. J. Garlos nuotrauka

— SAVE AT —
Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

INSURED

65th ANNIVERSARY

6% PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE. 2 YEAR MATURITY

Paid and Compounded Quarterly

5% PER ANNUM

REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

TRADICINIS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus tradicinis Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas įvyks šeštadienio vakare, vasario 27 d., pirmininko A. Garmaus rezidencijoje, 24584 Chardon Road; pradžia 7 val. Minėjimas bus su paskaita ir draugiškais vaišėmis.

Kviečiame skyriaus narius su šeimomis ir svečius dalyvauti, smagioje patriotinėje nuotaikoje praleisti vakarą.

PASKAITA APIE ŠIRDIES LIGŲ PRIEŽASTIS

Dr. Antanas Butkus

American Heart Association pakviestas dr. Antanas Butkus pirmadienį, vasario 22, kalbės per WXEN-FM radiją apie širdies ligų priežastis. Jo paskaita bus lietuvių kalba Baltijos Aidų programoje nuo 8 val. vak. iki 8 val. 30 min. vak.

Dr. A. Butkus yra Clevelando Klinikų mokslo bendradarbis ir laboratorinių tyrimų vedėjas. Amerikiečių žurnaluose yra paskelbęs eilę mokslinių straipsnių apie riebalų įtaką kraujui indams bei širdies ligų priežastingumą.

Vasario mėnesį JAV skiriamas ypatingas dėmesys širdies ligoms. Dr. Butkus savo paskaitoje palies pačius naujausius šios srities tyrimėjimus.

• **Teis. Feliksas Mackus** buvo užpultas ir persautas dviejų plėšikų Clevelande, St. Clair Ave. ir E. 106 St. Po trumpo buvimo ligoninėje, dabar sveiksta namuose. The Plain Dealer įsidedo Felikso Mackaus su žmona nuotrauką, per 3 skiltis.

Feliksas Mackus su žmona. The Plain Dealer nuotrauka

Vasario 16 minėjimas Clevelande laikomas pasisekusiu, nes buvo vienas iš gausiausių, dalyvavo virš 700 asmenų. J. Carlos nuotrauka

VIEŠAS PILĖNŲ TUNTO POKYLIS

Nuolatinės draugovių suėigos vyksta kas savaitę Naujosios parapijos salėse. Pastaruoju metu didžiausias visų dėmesys kreipiamas į meninės programos paruošimą vasario 20 d. Užgavėnių pokyliui šv. Jurgio parapijos salėje. Atrodo, kad bus ne tik trauklus, bet ir linksmas.

Platesnio masto sueigos šaukiamos kas mėnuo drauge su skautėmis ir jūrų skautais. Taip pat bendrai palaikomi vis glaudesni santykiai ir su kitomis kolegiskomis organizacijomis. Tad tikimasi, kad pokilyje jaunimo bus daug. Tiek pat maloniai laukiami ir skautai Vyčiai, nors ir negausūs.

Tuo pačiu metu Tėvų komitetas rūpinasi, kad užtektų lėšų artimiausiai ateičiai. Planuojama: vasario mėnesį išvykos į muziejus ir į žvaigždžių sekimo bei stebėjimo vietas, kovo mėnesį Kaziuko mugę (darbai jau pradėti), balandžio mėnesį dalyvavimas laužų konkurse Chicagoje (ypatingai suintriguoti šito pokylio vaidintojai), vasaros stovyklos ir t.t. Tuntas džiaugiasi, šen ten jau pastebėjus meniškų, puikių kūrinių — nuoširdaus bendradarbio, sumanaus stilisto — architekto E. Kersnausko talka Kaziuko mugėi.

Tėvų komitetas mieliai prižada ne mažesnę jaukumą ir įvairius malonumus visiems svečiams, kad ir vyresnio amžiaus. Kas atsilankys, tikriausiai bus patenkintas.

Vladas Braziulis

• **Lietuvių Teisininkų Draugijos** Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks vasario 21 d., 4 v. p. p. teisininko Edv. Petkevičiaus namuose, 30200 Royalview Dr., Wil- lowick, Ohio. Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti.

Mūsų visų šventa pareiga yra Lietuvos laisvės kovai nekenkti

(Atkelta iš 3 psl.)

labui, ir taip sumaišo mūsų žmones, kad prasideda ginčiai, nesutarimai ir skverbimasis į kitų veiklos barus.

Mūsų naivūs sąjungininkai galvoja, kad bendradarbiavimas yra geriausias atsakymas veikloje dėl Lietuvos laisvės. Bet jie nenori suprasti, kad tai yra originali komunistų mums mėsos mintis, kad suskaldyti, susilpninti ir taip jau laiko ir nuovargio daužoma mūsų išeiviją, kuri ir yra gal vienintelė, aktyviai kovojanti, nors ir be ginklo, bet su nepailstančia širdimi dėl Lietuvos laisvės. Visai nelogiškai galvoti, kad su priešais sugalvotu planu priešas būtų nugalėtas. Istorijoje dar niekad nėra buvę, kad pataikūnai ką nors nugalėtų. Mes turime atsispirti, netikėti komunistų mestai filosofijai, nes komunizmo diktatūrinė sistema nesikeičia. Keičiasi tik veidai su vardais, kurie ją vykdo nuo Lenino-Stalino iki Kozynino-Brežnevo. Jie visi akiai vykdo komunistinės doktrinos plėtimą tik naudoja laikui priimtinius ir pritaikytus metodus. Gi kuomet jų doktrinai iškyla pavojus, tai tuoj pat panaudojami seni, brutalus nieko nepasigailintieji žiaurūs mostai. Ką aiškiai matėm, Vengrijoje Čekoslovakijoje, ir neseniai Lenkijoje, o taip pat Brazilijoje, Kudirkos ir Simokaičių atsitikimuose palietusiuose ir mus tiesioginiai. Prieš porą dienų paskelbta absurdiškai — fantastiška žinia, kad Simas Kudirka yra gyvas ir sveikas, kad jis niekad nenorėjo pabėgti, bet buvo imperalistinių amerikiečių jūrininkų pagrobta ir sumuštas, bet dabar pasveikęs laisvai gyvena Klaipėdoje. O, Sovietų Sąjunga, laivo kapitonas Popovas yra teismo nubaustas už apsilėidimą, kad amerikiečiai galėjo pagrobti Kudirką. Argi, dar gali būti didesnė falsifikacija?

Neveltui J. Edgar Hoover, FBI direktorius, asmuo, kuris turi geriausią galimybę pažinti visus anarchistinius elementus, o tuo pačiu ir komunistus, savo knygoje juos vadina "Masters of Deceit" — meistariai apgaulės. Todėl mes visi giliai pagalvokime ir visada atsiminkime, kad okupantas mus gali nugalėti tik mūsų pačių rankomis. Nemirtingi Lincolnio žodžiai čia puikiai tinka "Divided we fall; United we stand". Susiskaldę mes grūsime, vienybėje išsilaikysime.

Šitie visi mus supantieji virpėjimai paliečia vis gi-

liau ir giliau mūsų lietuvišką visuomeninę veiklą, mūsų kovą dėl Lietuvos atstatymo ir lietuviybės išlaikymo.

Iškilę nuomonių skirtumai, nuveda taip toli, kad net politinių veiksmų VLIK ir ALTO įkurta organizacija specifiniams kultūriniais, liuanistiniais, ir mūsų brangiausio prieauglio vaikų švietimo tikslams, užmiršusi savo didžiąją paskirtį, dėl niekam nesuprantamų priežasčių bando keisti savo veidą. Ir atsiminkime, kad lietuviška laisvimo kova, nėra vien politinėje arenoje.

Prof. šalkauskas yra pasakęs, "kad Tauta yra ant tiek gyva, kiek yra išlaikoma gyva jos kultūra ir kalba". O kaip reikalinga naujos energijos, pasiryžimo, naujų minčių liuanistiniam švietimui, mūsų kultūros ir lietuvių kalbos išlaikymui. Bet tas yra apleidžiama.

Poetas Adomas Jakštas taip apibūdina mūsų brangiąją kalbą:

"O kalba gimtoji
gyvuok, gryčioj vargšo
žmogelio
mergaitės dainoje
ir pasakoje žilo senelio"
arba klaipėdietis poetas
Jurgis Sauervernas savo
meilę lietuviškai kalbai ir
lietuvių šitaip išreiškė:

"Drutai laikyk, drutai

stovėk

Lietuviškoji giminė

Drąsiai lietuviškai

kalbėki

Tegul supyksta, kas

nežino

Kalba senoji, kaip

miela

Kurioj "Tėve Mūsų"

mokino

Tetušis mielas ir

mama".

Tad ar mes galime daleisti, kad tų, mūsų poetų žodžiai liktų be vaisių.

Manau, kad kiekvieno Jūsų širdyje yra tik vienas atsakymas — ne. Kalba yra tas raištis, kuris stipriau mus riša, todėl ir turime ją išlaikyti gyvą ir skleistą.

Tad visi kartu pasisėmę stiprybės ir naujų jėgų iš Vasario 16 dienos signatarų patirties, Brazilijoje, Kudirkos ir Simokaičių laisvės ieškojimo ir įrodymo, kad komunizmas yra nepasikeitęs — nepasiduokime būti apgaulinėjami, bet susijunkime visi į vieną, didelę — stiprią lietuvišką koloną. Skelbkime pasauliui mūsų Tautos tragediją ir vieningai pasidalinę darbo barais, kovokime dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Ir aš viešai kviečiu Jungtinių Amerikos Lietuvių Bendruomenę ir kitas centrinės lietuvių organizacijas

įsijungti į Amerikos Lietuvių Tarybą ir padėti jai dirbti Lietuvos laisvinimo darbą. Nėra pareiga kiekvienam iš mūsų tapti Lietuvos laisvės kovos didvyriu, bet yra mūsų visų šventa pareiga tai kovai nekenkti.

• **Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.**

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 20 D. Pilėnų tunto tėvų komiteto tradicinis blynų balius.

VASARIO 27 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus tradicinis Lietuvos nepriklausomybės minėjimas.

KOVO 7 D. BALFO vakariėnė ir dr. E. Armanienės pranešimas apie Brazilijos bylos eigą. Naujos parapijos, apat, salėje.

KOVO 14 D. Clevelando šauliai rengia Putvio minėjimą.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

KOVO 27 D. Stefanijos Rūdienės paskaita Nauj. parapijos salėje, Rengia Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas.

• **Peggy Fleming**, čiuožimo pasaulio olimpinė čempionė, drauge su kitais garsiais čiuožėjais dalyvauja fantastiniame Ice Follies spektaklyje, Arenoje nuo vasario 23 iki kovo 7 d. Bilietai gaunami Arenoje ir pas Richman's mieste. kainos nuo 5.50 iki 3.00.

BLANDŽIC 17 D. Tradicinis Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos balius.

BALANDŽIO 25 D. DLK Birutės D-jos Clevelando skyriaus ir Clevelando šaulių kuopos parengimas.

GEGUŽES 2 D. Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos koncertas Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽES 8 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vakaras. Programoje Toronto jaunimo ansamblis "Birbynė".

GEGUŽES 15-16 D. Clevelando ateitininkų metinė šventė.

GEGUŽES 23 D. Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos los mokslo metų užbaigimas.

RUGSĖJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 23 D. Grandinėlių balius šv. Jurgio parapijos salėje.

• **Income Tax** pareiškimus pildo Ed. Čapas — tel. 732-8242.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso** komitetas skelbia šūkio konkursą. Konkurse kviečiamas dalyvauti visas lietuvių jaunimas. Šūkiai bus vertinami pagal jų originalumą, skambumą ir Kongreso nuotaikų išreiškimą. Šūkis — ne daugiau kaip dešimties žodžių. Šūkio pasiūlymai priimami iki 1971 m. balandžio 11 d. Konkursą laimėjusiam skiriame \$50.00 premiją, kurios mecenatas yra dr. V. Majauskas. Sprendimą darys II PLJK Komitetas. Šūkių prašoma siųsti II PLJK Komiteto vicepirmininkei Vitalijai Ruibytei, 6753 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

• **Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga** leidžia savo profesinį biuletinį, kurio iki šiol atsakingąją redaktore buvo dr. Milda Budrienė Chicagoje.

Pradedant sekančiu numeriu atsakingojo redaktoriaus pareigas perima dr. Henrikas Armanas Baltimorėj, Md. talkinant ir toliau tai pačiai redakcinei kolegijai.

PLG S-gos suvažiavimas įvyks ateinantį rudenį darbo dienos savaitgalyje, New Yorke.

NEW YORK

• **Rita Šimėnaitė-Dorance** tragiškai žuvo nakties metu kilus namuose gaisrui, iš kurio vyras ir keturi vaikai išsigelbėjo. Didžiam nuliūdime taip pat liko velionės tėveliai Jonas ir Paulina Šimėnai, ALT S-gos Richmond Hill skyriaus aktyvūs nariai.

• **Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė**, išbuvusi porą mėnesių Kalifornijoje, grįžo namo, pakeliui sustojusi Chi-

cagoje dalyvavo Lietuvos operos 50 m. sukakties minėjime.

V. Jonuškaitė yra nepaįstanti lietuvių visuomenės darbuotoja, šiuo metu daugiausia energijos skirdama moterų veiklai New Yorke, kur ji yra LMKF pirmininkė.

• **Lietuvos Atsiminimų Radijo Valanda**, kuri transliuojama AM bangomis, 1330 kilociklų iš New Yorko WEVD stoties — ŠESTADIENIAIS, nuo 5 iki 6 val. po pietų, nuo š. m. VASARIO 21 d., KARTOJAMA SEKMADIENIAIS, nuo 3 iki 4 val. po pietų, FM bangomis, 97.9 megaciklų.

WEVD stoties FM siūtuvas netrukus pradės transliuoti nuo didžiulio Empire State pastato New Yorke viršūnės, todėl programos direktorius, prof. dr. Jokūbas Stukas, norėdamas kad kuo daugiau klausytojų galėtų džiaugtis "Lietuvos Atsiminimais", apsiėmė didesnę finansinę našta nešti, tikėdamas, kad klausytojai jo pastangas įvertins ir parems. Jis bus dėkingas už klausytojų pranešimus kaip toli programos pasiekia lietuvius.

BOSTON

NEOLITUANŲ ŠVENTĖ

Bostono L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA maloniai kviečia visus į Korp! metinę šventę, kuri įvyks vasario 27 d., 7:30 val. vak., ALT S-gos Namuose, 484 East Fourth St., South Boston.

Dienotvarkėje: 7:30 v. v. — Filisterių sueiga, Valdybos pranešimas, Padalinio valdomųjų organų rinkimai ir einamieji reikalai.

8:00 v. v. Iškilminga su-

Chicago burmistras Richard R. Daley priėmęs lietuvių delegaciją ir ta proga Chicagoje Vasario 16 d. paskelbęs "Lithuanian Day". Nuotraukoje iš kairės: A. Juškevičius, J. Jasaitis, kun. G. Kijauskas, arch. A. Kerelis, burmistras R. Daley, S. Balzekas, P. Sheridan ir dr. J. Jerome.

eiga, — pagrindinis kalbėtojas bus kol. fil. Antanas Diržys iš New Yorko. Vaisės (BLYNAI!!!) ir šokiai. Įžanga: \$5.00 porai, \$3.00 asmeniui ir \$2.00 studentams.

Iki pasimatymo!!! Visus kviečia Bostono padalinio valdyba.

CAMBRIDGE

• **Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas** Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijoje Cambridge, Mass. įvyks sekmadienį, vasario 21 dieną. Iš ryto 8:30 val. bus atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą. 2 val. po pietų bus specialios pamaldos, po kurių seks susirinkimas parapijos salėje. Pamaldas laikys klebonas kun. Simeonas Saulėnas ir vikaras Jonas Klimas. Susirinkimą praves Elena Vasyliūnienė. Programoje dalyvaus solistė Violeta Balčiūnienė, akompanuos Vytenis M. Vasyliūnas.

CHICAGO

BLYNŲ BALIUS

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje š. m. vasario 20 d. B. Pakšto švėtinėje (California ir 38-tos g-vės kampas) rengia Tradicinį Užgavėnių Blynų Pargimą. Gros B. Pakšto orkestras. Svečiai bus vaišinami šaltais ir šiltais valgiais. Be to, karštais užgavėnių blynais. Įėjimas — 8 dol., studentų porai — 7 dol. Pradžia 7 val. 30 min. vak. Svečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

Vietos rezervuojamos iki vasario 19 d. pas filist. Kazį Kasakaitį, tel. 776-2241.

DETROIT

LB DETROITO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Vasario 7 d. Lietuvių Namuose įvyko metinis LB Detroito apyl. susirinkimas, kuris atsilankusiųjų narių skaičiumi nebuvo gausus. susirinkimą atidarė pirmininkas inž. Jonas Gaižutis ir pakvietė atšistojimu pagerbti praeitais metais mirusį Stepą Dryžą ir kitus mirusius narius. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė dr. Kęstutį Keblių ir sekretoriauti Rožę Ražauskienę. Skyriaus veiklos pranešimą padarė Jonas Gaižutis, kuriame trumpai atpasakojo valdybos nuveiktus darbus.

Iždo raportą patiekė išdinininkas Norimantas Udrys, o revizijos komisijos aktą perskaitė Jonas Urbonas. Revizijos komisija susidėjo iš: dr. Kęstučio Keblio,

Jono Urbono ir Kazio Veiškučio. Iš išdinininko pranešimo ir revizijos komisijos perskaityto akto matyti, kad LB apyl. kasoje sausio 1 d. buvo \$4058.41.

Pravestų demonstracijų reikalu kalbėjo jaunosios kartos narys Linas Stonys, pareiškdamas, kad abiejose demonstracijose nebuvo parinktų gerų ir tinkamų žmonių su foto reporteriais ir televizijos atstovais kalbėti. Ona Valadkienė į tai atsakydama pažymėjo, kad čia buvo skubus reikalas ir buvo daroma kiek galimybės leido.

Priejus prie valdybos rinkimų susidurta su didžiausia problema. Dauguma asmenų savo kandidatūras atsiėmė ir į valdybą būti renkama nesutiko. Įdomu tai, kad ir tie, kurie praėjusios valdybos darbus kritikavo ir siūlė savo projektus kaip tas ar kitas darbas turėtų būti padarytas, pasiūlyti į valdybą, atsisakė. Trūkstant į valdybą kandidatų, susirinkimas nutarė LB apyl. valdybą iš 11 asmenų sumažinti iki 7.

Į LB skyriaus valdybą išrinkti ir jau pasiskirstę pareigomis sekančiai: pirm. dr. Arūnas Udrys, vicepirm. adv. Kęstutis Ambrosė, sekr. Saulius Šimoliūnas, fin. sekr. Norimantas Udrys, ižd. Jonas Butkus, šviet. vad. Martynas Stonys, jaun. reik. ved. Robertas Selenis.

Parengimų kalendorių ir toliau sutiko tvarkyti Vladas Selenis ir visos organizacijos savo parengimus prašomas pas jį registruoti, kad išvengus tą pačią dieną kelių parengimų, pranešant Vladui Seleniui telefonu — 293-4611.

Revizijos komisijon išrinkti: inž. Jonas Gaižutis, Vytautas Petrulis ir Jurgis Jurgutis.

A. Grinius

LIETUVOS ŽEMĖLAPIŲ PARODA

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas organizuoja Lietuvos kultūrinių ir istorinių žemėlapių parodą, kuri įvyks š. m. vasario 28 d., sekmadienį, 12 val. 15 min. Lietuvių namuose — 3009 Tillman.

Istorikas-pedagogas Jonas Švoba supažindins su kun. M. K. Radvilo 1613 m. parengto Lietuvos žemėlapiu

istoriškai kultūrine reikšme.

Vliko seimo narys — visuomenininkas Kazys Veikutis išryškins Lietuvos Tyrimo Instituto parengto etnografinio žemėlapio svarbą ir prasmę.

Agr. Jurgis Baublys pademonstruos jo paties pagamintą Lietuvos reljefinį žemėlapi ir supažindins su Lietuvos žemės paviršiaus susidarymu.

Maloniai kviečiami visi lietuviai, ypač jaunimas, dalyvauti pirmą kartą nematytoje Lietuvos žemėlapių parodoje.

LONG BEACH

• **Long Beach, Lietuvių Klubas** minės Lietuvos nepriklausomybės atgavimą 53 m. sukaktį, vasario mėn. 27 d., 4 val. vak., šeštadienį, Woodmen of the World Hall — salėje, 11 W. Plymouth St., kampas Long Beach Blvd, Long Beach, Calif. Pagrindinę kalbą pasakys teis. St. Paltus.

Meninę programą išpildys muzikė kompozitorė p. Metrikienė su savo grupe: O. Deveikiene, J. Čekauskienė, R. Aukštakalnytė ir D. Mackaliene.

Lituanistikos mokyklos mokiniai padeklamos lietuviškus eilėraščius.

Lietuvos vadavimui bus renkamos aukos. Long Beach ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti minėjime. (dm)

Dail. Magdalena B. Stankūnienė atidarant parodą, priima gėles. V. A. Račkauskas nuotrauka

Nauja knyga SIMAS

Kviečiame įsigyti naują Jurgio Gliaudos knygą apie Simą Kudirką — SIMAS, kurią išleido Vilties leidykla.

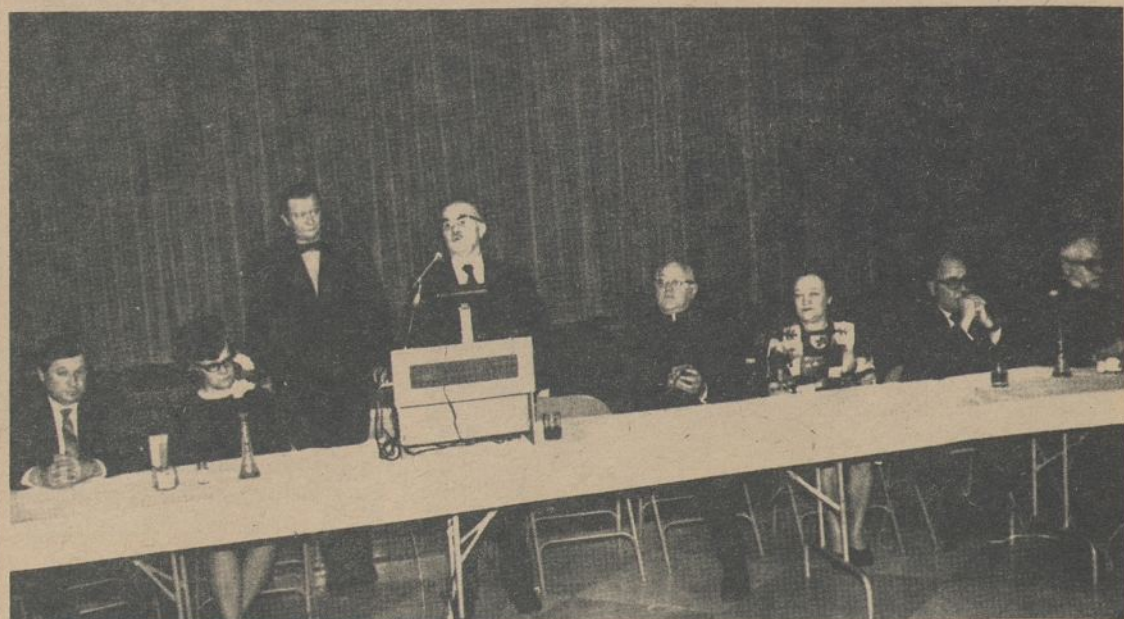
Kaina 3 dol.

GAUNAMA DIRVOJE

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man

..... egz. SIMAS \$

Mano adresas

Balfo vajuje Chicagoje buvo surinkta \$24.000. Nuotraukoje vajuje užbaigime kalba Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, Nuotraukoje iš kairės: J. Jasaitis, B. Miniutaitė, parengimo vadovas V. Kasnėnas, gen. kons. dr. P. Daužvardis, kun. A. Zakarauskas, O. Zailskienė, vajuje globėjas Jonas Evans ir kun. P. Činikas.